

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی - عربی

گروه هماهنگی تربیت معلم

در جلسه ۳۳۵ (فوق‌العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ که در ادامه
جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی تشکیل شد به تصویب رسید.

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی - عربی

کمیته تخصصی:

گرایش:

کد رشته:

گروه: هماهنگی تربیت معلم

رشته: آموزش دینی - عربی

دوره: کارشناسی ناپیوسته

شورای عالی برنامه ریزی در جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ که در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی تشکیل شد براساس طرح پیشنهادی گروه هماهنگی تربیت معلم برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی - عربی را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی - عربی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۰/۷/۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی - عربی با سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱،
(ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی)
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی - عربی

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی - عربی که از طرف گروه
همه‌انگهی برنامه ریزی تربیت معلم پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱، در خصوص
برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی - عربی صحیح است، به مورد اجرا گذاشته
شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
و رئیس شورای عالی برنامه ریزی

مرتضی حاجی
وزیر آموزش و پرورش
و رئیس گروه همه‌انگهی برنامه ریزی تربیت معلم

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرماید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، جداول و سرفصل دروس دوره کارشناسی ناپیوسته

آموزش دینی-عربی

مقدمه:

تعلیم و تربیت نسل جوان جامعه، بزرگترین وظیفه نظام آموزشی کشور اسلامی ایران است. زیرا پیشرویش زیربنای پیشرفت و توسعه است. لذا باید نسلی مهذب و معتقد از اهداف اصلی نظام اسلامی و از مهم‌ترین پایه‌های تحکیم آن است. لذا باید آموزش‌های دینی در نهایت اتقان و صحت و با فراهم کردن امکانات مناسب و اهتمام جدی همه مسئولین و برنامه‌ریزان آموزشی انجام پذیرد. انتظار به حق جامعه این است که تربیت نسل امروز به مراتب بهتر از گذشته صورت گیرد. به گونه‌ای که جوانان ما در دنیای امروز بتوانند باورهای اعتقادی خود را حفظ کنند و بر مبنای این باورها زندگی کنند و نمونه‌های شایسته‌ای برای دیگران باشند.

تحقق بخشی از این هدف مقدس، برعهده نهاد آموزش و پرورش است. موفقیت این نهاد نیز در گرو وجود معلمان با کفایت و توانایی است که با گفتار و رفتار و آموزش‌های خود، دانش‌آموزان را با مبانی دینی خود آشنا سازند و با شیوه‌های صحیح، آنان را با آداب و اخلاق اسلامی تربیت کنند و پاسخگوی نیازها و سؤال‌های آنان در این زمینه باشند.

تشکیل دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی-عربی که در ادامه دوره کاردانی این رشته قرار دارد، اقدامی ضروری، مؤثر و مفید در این جهت است.

تعریف و هدف

دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش دینی-عربی یکی از دوره‌های تربیت معلم است که در ادامه دوره کاردانی و به منظور تحقق اهداف زیر برنامه‌ریزی شده است:

۱- تکمیل و توسعه دانش دانشجوی معلمان این رشته برای تدریس درس‌های دینی، قرآن و عربی در دوره

راهنمایی

۲- تقویت و تعمیق باورهای دینی و علاقه آنان به فرهنگ و ارزش‌های اسلامی

۳- تقویت مهارت‌ها و توانایی‌های لازم برای تدریس درس‌های مذکور در دوره راهنمایی

اهمیت و ضرورت:

لازم است دانشجویان معلمان با سطوح بالاتر و حوزه وسیع‌تری از معارف اسلامی آشنا شوند، به گونه‌ای که صاحب بینش جامع‌تری از اسلام گردند و ابعاد نظری و عملی دین اسلام را بهتر بشناسند. این آشنایی به آنان امکان می‌دهد که در مواجهه با سؤال‌های گوناگون و دقیق دانش‌آموزان، که وسعت و دامنه بسیار زیادی هم دارد، توانایی و قابلیت درخور از خود نشان دهند و بر مبنای معیارها و ضوابط علمی پاسخگوی سؤال‌ها باشند. علاوه بر این، با آموختن شیوه‌های مختلف تعلیم و تربیت دینی، کارایی آموزشی آنان افزایش می‌یابد به گونه‌ای که در معاشرت مداوم با دانش‌آموزان و همدلی و همراهی با آنان در هدایت و جذب آن‌ها به سوی فضائل اخلاقی و معنوی موفق‌تر باشند. البته این امر، منوط به آگاهی و اشراف آنان از رویکردهای جدید در آموزش این درس و نیز تازه‌ترین برنامه‌های دوره راهنمایی است که در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی تنظیم شده است. این آگاهی سبب می‌شود که دانشجویان معلمان بتوانند کتاب‌های جدید دروس دینی، قرآن و عربی را به خوبی تدریس کنند و اهداف معین شده در برنامه درسی را به میزان قابل قبولی تحقق بخشند.

برنامه تنظیم شده با استفاده از برنامه‌های مدون کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته دانشگاه‌ها، مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و نیز ضمن خدمت تهیه شده است و به آموخته‌های قبلی دانشجویان معلمان در دوره کاردانی توجه دارد و این برنامه در ادامه آن به حساب می‌آید. البته برنامه مذکور خالی از نوآوری (خصوصاً در بخش سرفصل‌ها) نیست و کوشش شده که نیازهای جدید فرهنگی که در تضارب آراء و رفتار جوامع مختلف با جامعه اسلامی پدید می‌آید، در این برنامه مورد توجه قرار گیرد و این برنامه پاسخگوی آن نیازها نیز باشد.

از آنجا که منبع اصلی و معتبر همه معارف اسلامی، قرآن کریم و سنت و سیره معصومین صلوات‌الله علیهم است، در این برنامه توجه بیشتری به آموزش محتوا و معارف قرآن کریم و سیره معصومین شده است. این توجه به دو نحو بوده است:

- ۱- **مستقیم:** در نظر گرفتن واحدهای مستقل برای آموزش معارف قرآن کریم و سیره معصومین (ع)
- ۲- **غیر مستقیم:** از طریق دروس دیگر، از جمله درس‌های کلام و اخلاق و مانند آن. همچنین جهت‌گیری دروس مربوط به زبان عربی نیز به سمت توانا کردن دانشجویان معلمان برای مراجعه به متون اصلی معارف دینی یعنی قرآن کریم و سنت معصومین (ع) می‌باشد که این نکته در تهیه سرفصل‌ها مورد لحاظ خواهد بود.

مطلب دیگر این که اسلام دینی است مستدل و مورد پذیرش عقل، قرآن کریم نیز بکرات مردم را به تعقل و

تفکر و تدبیر در آیات الهی دعوت می‌کند و مسلمان حقیقی را فردی متفکر و صاحب عقل می‌داند. لذا در این برنامه کوشش شده است که دانشجویان، ضمن آشنایی با حوزه‌های مختلف فلسفی و کلامی دنیای اسلام، معرفتی عقلانی و مستدل نیز از دین کسب نمایند. علاوه بر این، در این برنامه، دانشجویان به طور نسبی با اندیشه‌های فلسفی دیگر نیز آشنا می‌شوند تا توانایی تطبیق و مقایسه آراء و اندیشه‌ها در ایشان افزایش یابد.

نقش و توانایی فارغ‌التحصیلان

از دانشجویان معلمان انتظار می‌رود پس از پایان دوره علاوه بر کسب صلاحیت‌ها در زمینه‌ی دروس عمومی و تربیتی، توانایی‌ها و صلاحیت‌های زیر را کسب کرده باشند:

- ۱- تکمیل و توسعه دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌های به دست آمده در دوره کاردانی
- ۲- توانایی لازم در فهم و معنای آیات قرآن کریم
- ۳- مهارت بیشتر در آموزش قرائت قرآن کریم
- ۴- توسعه آشنایی با زبان و ادبیات عربی جهت آموزش بهتر درس عربی و نیز مراجعه به متون دینی و فهم معانی آن‌ها

- ۵- توانایی بیشتر در پاسخگویی به سؤالات و مشکلات اعتقادی و اخلاقی دانش آموزان
- ۶- آشنایی بیشتر و جامع‌تر با تاریخ و تمدن اسلامی
- ۷- توسعه آگاهی‌های خود نسبت به اهداف و برنامه‌های دینی، عربی و قرآن دوره راهنمایی

- ۸- افزایش توانایی در تدریس درس‌های دینی، قرآن و عربی دوره راهنمایی
- ۹- تعمیق تفکر دانشجویان معلمان نسبت به اصول اعتقادی اسلام
- ۱۰- شناخت بیشتر نسبت به احکام اسلامی در ابعاد فردی و اجتماعی
- ۱۱- آشنایی عمیق‌تر با اخلاق اسلامی و افزایش صلاحیت‌های خود در این زمینه
- ۱۲- شناخت کامل‌تر سیره معصومین (ع) و نقش الگویی آنان در زندگی مسلمانان
- ۱۳- تعمیق و توسعه آشنایی با علوم عقلی (فلسفه، منطق و کلام) جهت کسب دانش جامع‌تر و مستدل از اسلام

- ۱۴- شناخت عرفان اسلامی و مفاهیم اساسی آن
- ۱۵- توانایی ادامه‌ی تحصیل در کارشناسی ارشد رشته‌ی زبان و ادبیات عرب و تمامی گرایش‌های الهیات و معارف اسلامی.

ضوابط و شرایط کلی پذیرش دانشجو

- ۱- داشتن مدرک کاردانی در رشته‌های آموزش دینی-عربی یا امور تربیتی و یا تحصیلات حوزوی با سطح یک.
- ۲- داشتن حکم کارگزینی در رشته‌ی شغلی دبیری آموزش و پرورش

طول دوره و شکل نظام

طول دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش دینی-عربی دو سال است که با نظام آموزشی واحدی در چهار نیمسال تحصیلی اجرا می‌شود. هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته است که برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت و هر واحد عملی ۳۲ ساعت منظور شده است.

واحدهای درسی

تعداد واحدهای درسی این دوره، ۷۰ واحد است که به صورت نظری و عملی و به شرح ذیل می‌باشد:

الف: عمومی ۴ واحد

ب: تربیتی ۹ واحد

ج: دروس اصلی و تخصصی ۵۳ واحد

د: دروس انتخابی ۴ واحد

جمع واحدها ۷۰ واحد

جدول مواد، ضرایب و منابع آزمون اختصاصی و عمومی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی-عربی

ردیف	مواد آزمون	ضرایب	منابع
۱	آشنایی با علوم قرآنی	۲	آشنایی با علوم قرآنی کد ۲۰۰۳ انتشارات سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی
۲	آموزش زبان عربی	۳	زبان عربی (۱) و (۲) کدهای ۲۰۱۵ و ۲۰۱۷ مکالمه عربی (۱) و (۲) کدهای ۲۰۱۶ و ۲۰۱۸ متون عربی (۱) و (۲) دوره کاردانی
۳	فلسفه و منطق	۳	دوره مختصر منطق صوری محمد خوانساری آموزش فلسفه محمد تقی مصباح‌یزدی
۴	اصول عقاید «توحید، نبوت، معاد، عدل، امامت و ولایت»	۴	جهان‌بینی اسلامی مراکز تربیت معلم، کدهای ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ و ۲۰۱۱ و ۲۰۰۹ و ۲۰۱۲
۵	زبان خارجی	۲	
۶	دروس تربیتی*	۳	

* دروس تربیتی شامل چهار درس روان‌شناسی تربیتی، کلیات روش‌ها و فنون تدریس، اندازه‌گیری و سنجش پیشرفت تحصیلی و طراحی، تولید و کاربرد مواد آموزشی است.

(جدول سرفصل/تربیت‌معل-۶)

دروس جبرانی و پیش‌نیاز دانشگاهی

پذیرفته‌شدگانی که حدنصاب نمره را در بعضی از مواد امتحانی فوق کسب نکرده‌اند و یا سایر دروس مندرج در جدول جبرانی و پیش‌نیاز دانشگاهی را نگذرانده باشند، ملزم به گذراندن آن‌ها مطابق آیین‌نامه‌ی آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی می‌باشند.

جدول دروس جبرانی و پیش‌نیاز دانشگاهی دوره‌ی کارشناسی ناپیوسته

آموزش دینی-عربی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			
			جمع	نظری	عملی	کارگاهی
۱	آموزش زبان عربی	۴	۹۶	۸۰	۱۶	-
۲	زبان خارجی	۲	۳۲	۳۲	-	-
۳	درس تربیتی جبرانی*	۴	۴۹۶	۴۴۸	۴۸	-
۴	روانشناسی تربیتی*	۲	۳۳۲	۳۲	۳-	-
۵	کلیات روش‌ها و فنون تدریس*	۳	۴۸	۳۲	-	۱۶
۶	طراحی، تولید و کاربرد مواد آموزشی*	۲	۴۸	۱۶	-	۳۲
۷	سنجش و اندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی*	۲	۳۲	۳۲	-	-

* درس تربیتی جبرانی، ویژه فارغ‌التحصیلان دوره‌ی کاردانی تربیت‌معلم می‌باشد و سایر پذیرفته‌شدگانی که دروس ردیف ۴ تا ۷ را در دوره‌ی کاردانی نگذرانده‌اند ملزم به گذراندن دروس مذکور مطابق جدول فوق می‌باشند.

فصل دوم

جداول دروس دوره‌ی کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی و عربی
شامل:

- دروس عمومی
- دروس تربیتی
- دروس اصلی - اختصاصی
- دروس انتخابی

جدول دروس عمومی دوره کارشناسی ناپیوسته

آموزش دینی-عربی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱	تاریخ اسلام ^۳	-	-	-	-	-
۲	متون اسلامی ^۳	-	-	-	-	-
۳	زبان خارجی	۳	۴۸	۴۸	-	-
۴	تربیت بدنی (۲)	۱	۳۲	-	۳۲	تربیت بدنی (۱)
جمع		۴	۸۰	۴۸	۳۲	

*- به دلیل ارائه سرفصل های درس های تاریخ اسلام و متون اسلامی در دروس تخصصی دوره کاردانی و این دوره، نیازی به گذراندن آن ها نخواهد بود.

- پذیرفته شدگانی که دروس بهداشت و محیط زیست و جمعیت و تنظیم خانواده را در دوره ی کاردانی نگذرانده اند، باید این دروس را علاوه بر دروس جدول فوق بگذرانند و چون درس معارف اسلامی ۲ در قالب دروس اصلی و تخصصی دوره ی کاردانی آموزش دینی و عربی ارائه شده، نیازی به گذراندن مجدد آن نیست.

جدول دروس تربیتی دوره کارشناسی ناپیوسته

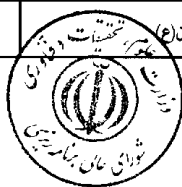
آموزش دینی-عربی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱	اصول و فلسفه آموزش و پرورش	۳	۴۸	۴۸	-	-
۲	مبانی برنامه ریزی درسی	۲	۳۲	۳۲	-	اصول و فلسفه آموزش و پرورش
۳	سازمان و مدیریت در آموزش و پرورش	۲	۳۲	۳۲	-	-
۴	روش تحقیق در علوم تربیتی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	اندازه گیری و سنجش پیشرفت تحصیلی
جمع		۹	۱۶۰	۱۲۸	۳۲	

جدول دروس اصلی-تخصصی دوره کارشناسی ناپیوسته
آموزش دینی-عربی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱	زبان عربی (۳) (صرف و نحو)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۲	زبان عربی (۴) (صرف و نحو)	۲	۳۲	۳۲	-	زبان عربی (۳)
۳	متون عربی (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	زبان عربی (۳ و ۴)
۴	متون عربی (۴)	۱	۳۲	-	۳۲	متون عربی (۳)
۵	علوم بلاغی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۶	علوم بلاغی (۲)	۱	۳۲	-	۳۲	علوم بلاغی (۱)
۷	روش تدریس و تحلیل محتوای کتب دینی دوره راهنمایی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	-
۸	روش تدریس و تحلیل محتوای کتب قرآن دوره راهنمایی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	-
۹	روش تدریس و تحلیل محتوای کتب عربی دوره راهنمایی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	-
۱۰	تفسیر قرآن کریم (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۱	تفسیر قرآن کریم (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	تفسیر قرآن کریم (۳)
۱۲	منطق (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۳	مبایدهای فقه و اصول	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۴	فقه و احکام (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۵	علم اخلاق	۲	۳۲	۳۲	-	-
۱۶	اخلاق در سیره معصومین (ع)	۲	۳۲	۳۲	-	-

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱۷	کلام اسلامی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	
۱۸	کلام اسلامی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	کلام اسلامی (۱)
۱۹	فلسفه اسلامی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	
۲۰	فلسفه اسلامی (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	فلسفه اسلامی (۲)
۲۱	تاریخ فلسفه غرب	۲	۳۲	۳۲	-	
۲۲	تاریخ کلام و فلسفه اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-	
۲۳	کلیات عرفان اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-	
۲۴	آشنایی با ادیان الهی	۲	۳۲	۳۲	-	
۲۵	کلام جدید	۲	۳۲	۳۲	-	
۲۶	کاربرد نرم‌افزارهای رایانه‌ای در آموزش دینی، قرآن و عربی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	
۲۷	طراحی و مطالعه‌ی مسائل یادگیری و آموزش	۳	۸۰	۱۶	۶۴	
	جمع	۵۳	۱۰۶۰	۷۰۴	۲۵۶	

جدول دروس اصلی-تخصصی انتخابی دوره‌ی کارشناسی ناپیوسته

آموزش دینی-عربی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری	عملی	
۲۸	آشنایی با فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-	
	معارف اسلامی در ادب فارسی	۲	۳۲	۳۲	-	
۲۹	زبان عربی (۵) (تجزیه و ترکیب)	۲	۳۲	۳۲		زبان عربی (۴)
	تمرین صرف و نحو عربی	۲	۶۴	-	۶۴	زبان عربی (۳و۴)
جمع واحدهای درس‌های انتخابی						۴

تذکر مهم:

لازم است دانشجوی معلمان از جمع ۸ واحد جدول فوق‌الذکر، ۴ واحد را انتخاب کنند و بگذرانند یعنی ضروری است از بین دو درس ردیف شماره ۲۸ یک درس و از بین دو درس ردیف شماره ۲۹ یک درس انتخاب کرده و بگذرانند.

فصل سوم

سرفصل‌های دروس اصلی و تخصصی
دوره‌ی کارشناسی ناپیوسته آموزش دینی و عربی

عنوان درس: زبان عربی (۳) (صرف و نحو)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با صرف و نحو برای درست‌خوانی و استنباط صحیح معنی

سرفصل:

* اسم مقصور و منقوص و ممدود و چگونگی تثنيه و جمع آن

* فعل لازم و متعدی و راه‌های متعدی کردن

* فعل معلوم و مجهول در افعال یک مفعولی و دومفعولی

* صرف افعال معتل (مثال، اجوف، ناقص) مهموز، مضاعف

* اسم منصرف و غیرمنصرف و بیان عدم انصراف

* نسبت

* تصغیر

* صله موصول و عائد آن

* ادوات نصب و جزم فعل مضارع و استعمال آن‌ها

تبصره:

محتوای سرفصل‌های فوق در ادامه و تکمیل مباحث دوره کاردانی می‌باشد.

عنوان درس: زبان عربی (۴) (صرف و نحو)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: عربی (۳)

هدف: آشنایی با نحو برای درست خواندن و فهم عبارت‌ها

سرفصل:

* فاعل، نائب فاعل، مفعول به

* مبتدا و خبر

* افعال ناقصه

* افعال مقاربه

* افعال قلوب

* حروف مشبّهة بالفعل، لای نفی جنس

* مفعول مطلق، مفعول فیه، مفعول له

* فعل تعجب، افعال مدح و ذم

* مستثنی

* حال، تمییز

* منادی

* حروف جر، اضافه

* توابع (لغت، تأکید، عطف نسق، عطف بیان، بدل)

تبصره:

محتوای سرفصل‌های فوق مکمل مباحث دوره کاردانی می‌باشد.

عنوان درس: متون عربی (۳)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: زبان عربی ۳ و ۴

هدف: دانشجو معلم پس از پایان این درس باید بتواند متن‌های مختلف عربی به‌ویژه متون دینی را بخواند و آموخته‌های قبلی خود را به کار بندد.

سرفصل‌های درس: متونی که جهت قرائت و ترجمه انتخاب می‌شود، شامل موارد زیر خواهد بود:

- ۱- اشعار شعرای عصر جاهلی
- ۲- اشعار شعرای دوره اسلامی (ابوطالب، حسان و...)
- ۳- خطبه‌ها و نامه‌های علی (ع)
- ۴- اشعار شعرای طف
- ۵- اشعار و متن‌های ادبا و مورخان پس از حادثه طف تا عصر امام صادق (ع)
- ۶- ادبیات عصر اموی
- ۷- خطبه‌های فاطمه (س) و زینب (س) و نیز خطبه‌های زنان علویه در رسوایی معاویه و بنی‌امیه
- ۸- دعا‌های صحیفه سجاده و دعا‌های معتبر دیگر

عنوان درس: متون عربی (۴)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

پیش‌نیاز: متون عربی ۳

هدف: دانشجو معلم پس از پایان این درس باید بتواند متن‌های مختلف عربی را بخواند، بفهمد و ترجمه کند و آموخته‌های قبلی خود را به کار بندد.

سرفصل‌های درس: متونی که جهت قرائت و ترجمه انتخاب می‌شود، شامل موارد زیر خواهد بود:

- ۱- اشعار و متون ادبای عصر عباسی (متن‌بی، بحتری، مهیار دیلمی) سید رضی، دعبل، ابن رومی، بشار، ابوفراس الحمدانی، ابونواس، ابوتمام، دیک الجن، منصور نمری، صنوبری، شافعی، ابن فارض، الشاب الظریف، بودیری، ابن الوردی،... و نیز جاحظ، مسعودی، ابوالفرج، بدیع الزمان، سیوطی، ابن خلدون و...
- ۲- اشعار و متون ادبای عصر غیبت امام عصر (عج) (سید جعفر حلی، شیخ کاظم اُزرمی و...)
- ۳- متون ادب معاصر (با آثاری از طه حسین، عقّاد، جبران خلیل، رافعی، جواهری، شابی، محمود درویش، بدر شاکر السیاب، ایلیا ابوماضی، نزار قبانی، نجیب محفوظ، محمود تیمور، گیلانی و...)

عنوان درس: علوم بلاغی (۱)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با علم معانی برای فهم دقیق متون اسلامی و درک و فهم زیبایی‌های جمله و اسلوب‌های آن

سرفصل‌ها:

✽ فصاحت و بلاغت، تعریف علم معانی

✽ اسناد خبری، خبر و انشا

✽ احوال اسناد

✽ انواع انشاءطلبی (امر، نهی، استفهام)

✽ احوال مسندالیه (ذکر و حذف، تعریف و تنکیر، تقدیم و تأخیر)

✽ احوال مسند

✽ قصر و موارد آن

✽ فصل و وصل و موارد مهم آن

✽ ایجاز و اطناب و مساوات

عنوان درس: علوم بلاغی (۲)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

پیش‌نیاز: علوم بلاغی (۱)

هدف: آشنایی با علم بیان و علم بدیع برای فهم و درک متون اسلامی و آشنایی با زیبایی‌های بیان و

اسلوب‌های جمله و محسنات لفظی و معنوی

سرفصل:

* تعریف علم بیان

* تشبیه و انواع آن، بلاغت تشبیه

* حقیقت و مجاز

* انواع مجاز

* مجاز عقلی و علاقه‌های آن

* مجاز مرسل و علاقه‌های آن

* استعاره و انواع آن

* کنایه و انواع آن

* محسنات معنوی (توریه، طباق، مقابله، لف و نشر، ایهام)

* محسنات لفظی (جناس و انواع آن، سجع و انواع آن)

نام درس: روش تدریس و تحلیل محتوای کتاب‌های درسی تعلیمات دینی راهنمایی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری - کارگاهی (یک واحد نظری + یک واحد کارگاهی)

پیش‌نیازی یا هم‌نیاز: مبانی برنامه‌ریزی درسی

ساعات تدریس: ۴ ساعت (۱ ساعت نظری + ۳ ساعت کارگاهی)

هدف‌های آموزشی:

در پایان این درس دانشجو معلمان:

- ۱- با ساختار برنامه درسی تعلیمات دینی (هدف‌ها، محتوا، روش‌های یاددهی - یادگیری، روش‌های ارزش‌یابی پیشرفت یادگیری، مواد آموزشی ویژه برنامه و...) آشنا می‌شوند.
- ۲- با روش‌های تحلیل محتوای کتاب درسی و سازمان‌دهی مجدد آن برای تدریس و ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی آشنا می‌شوند.
- ۳- با روش‌های تدریس اختصاصی این درس آشنا می‌شوند و آن‌ها را در عمل به کار می‌گیرند.
- ۴- در طراحی، تدوین و اجرای طرح‌های تدریس ویژه مهارت پیدا می‌کنند.

سرفصل‌های درس:

- ۱- کلیات (معرفی هدف‌ها، اهمیت و ضرورت درس روش تدریس و تحلیل محتوای کتاب‌های درسی تعلیمات دینی)
- ۲- معرفی فلسفه، ساختار و چارچوب برنامه درسی موردنظر و تعیین جایگاه آن در میان سایر برنامه‌های درسی
- ۳- معرفی هدف‌های کلی آموزش کتاب درسی موردنظر در فصل و بخش‌های مختلف
- ۴- بررسی ارتباط افقی و عمودی محتوای کتاب موردنظر با سایر کتاب‌های درسی آن پایه
- ۵- بررسی نقش نمونه‌هایی از فعالیت‌ها و تجربیات یادگیری پیش‌بینی شده در کتاب برای دانش‌آموزان
- ۶- معرفی شیوه‌های تقسیم کتاب به واحدهای کوچک‌تر درسی متناسب با ساعات تدریس و اجرای یک یا دو نمونه از آن‌ها
- ۷- بررسی تناسب ویژگی‌های کلی (توانایی‌های جسمی، ذهنی، عاطفی، اجتماعی) مخاطبین با محتوای ارائه

شده و نحوه تطبیق محتوا با روش‌های یاددهی- یادگیری در درس موردنظر

۸- معرفی نمونه‌هایی از مواد آموزشی مناسب برای تدریس هر درس و ارائه نحوه کاربرد آن‌ها

۹- نقد و بررسی کلی راهنمای معلم (راهنمای تدریس) کتاب درسی موردنظر

۱۰- آشنایی با روش تحلیل و محتوا

۱۱- تهیه و تنظیم جدول‌های تحلیل محتوا و روش‌ها

۱۱-۱- تعیین محل و نوع قطعات مربوط به محتوا (متن، تصویر، آیات، احادیث، داستان و...)

۱۱-۲- تعیین ماهیت قطعات شامل:

- مفاهیم محسوس (نعمت‌های خدا، نشانه‌های خلقت، اهل بیت پیامبر (ص)، زندگی پیامبر

اکرم (ص))

- مفاهیم تعریف شده (مانند: معاد، نبوت، وحی، عصمت، نماز، روزه، جهاد و...)

- اصول (نظم در جهان، مخلوق بودن جهان، وجود جزا و پاداش برای عمل و...)

- قواعد (احکام عبادی، اخلاقی و...)

- روش‌ها (نحوه انجام وضو، نماز و...)

...

۱۱-۳- تعیین عملکردهای مورد انتظار (دانشی، مهارتی، نگرشی) از یادگیرندگان در سطوح ذیل:

- عملکرد سطح پائین: (عملکرد یادگیرنده در موقعیت‌های مشخص)

- عملکرد سطح بالا: مهارت‌های تفکر مانند مشاهده دقیق، جمع‌آوری، دسته‌بندی اطلاعات

و...

۱۱-۴- تعیین روش‌ها و راهبردهای یاددهی-یادگیری با تأکید بر نقش معلم و فراگیران

۱۱-۵- تعیین نظام ارزش‌یابی پیشرفت یادگیری

۱۱-۶- انتقادات و پیشنهادهای اصلاحی درمورد ساختار محتوای درس ارائه شده

۱۲- تهیه و تنظیم نمونه‌ای از جدول‌های آزمون دو بعدی به منظور تعیین عملکردهای مورد انتظار از

دانش‌آموزان

۱۳- تطبیق ابزارهای اندازه‌گیری با عملکردهای مورد انتظار هر قطعه یا مجموعه از قطعات و تعیین بارم

موردنظر

- ۱۴- پیش‌بینی نمونه‌هایی از انواع ابزارهای اندازه‌گیری و سنجش پیشرفت یادگیری و مشخص کردن بارم تفاوت آن‌ها از کل نمره
- ۱۵- بررسی و ارزیابی نمونه‌هایی از جداول تحلیل محتوا و روش‌ها و جداول آزمون تهیه شده توسط دانشجویان.
- ۱۶- نقد و بررسی نمونه‌هایی از فرصت‌ها و فعالیت‌های یادگیری مکمل (فعالیت‌های فردی و گروهی)، انجام آزمایش، پژوهش و پیش‌بینی شده به وسیله دانشجویان در کلاس.
- ۱۷- ارائه‌ی تدریس‌های نمونه از سوی دانشجویان و نقد و بررسی آن‌ها در کلاس با تأکید بر کاربرد انواع مواد آموزشی لازم.

نکات مهمی که باید در اجرای این درس مورد توجه قرار گیرند:

- ۱- دانشجو معلمان در طول ترم فعال باشند و این فعالیت‌ها بیشتر از طریق گروه‌ها صورت پذیرد.
- ۲- کلیه فعالیت‌های یاددهی- یادگیری در کلاس به شیوه آموزشی، کارگاهی انجام شود.
- ۳- ارزش‌یابی از درس در برگرنده فعالیت‌های گروهی و فردی دانشجو - معلمان باشد.
- ۴- در بررسی و تحلیل محتوای هر ماده درسی به ماهیت درس (نظری- عملی- تجربی - تلفیقی) موردنظر توجه شود.
- ۵- دانشجو - معلمان ملزم باشند نمونه‌هایی از جداول تحلیل محتوا و روش‌ها و جداول آزمون را با راهنمایی مدرس مربوطه تهیه نموده و در کلاس به نقد و بررسی آن بپردازند.

عنوان درس: روش تدریس و تحلیل محتوای کتاب‌های قرآن دوره راهنمایی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری-کارگاهی (یک واحد نظری + یک واحد کارگاهی)

پیش‌نیاز یا هم‌نیاز: مبانی برنامه‌ریزی درسی

ساعات تدریس: ۴ ساعت (۱ ساعت نظری + ۳ ساعت کارگاهی)

هدف: از دانشجو معلم انتظار می‌رود در پایان درس، توانایی‌های زیر را کسب کرده باشد:

۱- توانایی تدریس روخوانی و صحت قرائت قرآن کریم.

۲- توانایی تدریس تجوید قرآن کریم به صورت نظری و عملی

۳- توانایی تدریس نکته‌های دروس هر سه پایه و شرح و توضیح بیش‌تر و مناسب این نکته‌ها.

۴- توانایی تدریس معنای عبارات و آیات ساده قرآن کریم.

۵- توانایی ارزش‌یابی صحیح از پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان.

سرفصل‌ها:

فصل اول: سرفصل‌های بخش شرح و توضیح شامل:

۱- دو درس اول و دوم قرآن پایه اول و دوم و درس اول پایه سوم راهنمایی

۲- نکته‌های پایان کلیه دروس قرآن سه پایه‌ی تحصیلی دوره راهنمایی

فصل دوم: سرفصل‌های بخش روش تدریس قرائت

الف) روش آموزش قواعد روخوانی پایه‌های اول و دوم راهنمایی شامل:

- یادآوری ۱ و ۲ شامل صداها، کوتاه و کشیده، علامت سکون، تشدید، حروف ناخوانا و تنوین.

- اشباع و عدم اشباع هاء ضمیر، همزه وصل و قطع

- التقاء ساکنین، کلماتی که واو ناخوانا دارند، شیوه نگارش «آ» در قرآن (عأ)

- تهیه طرح درس برای تدریس هریک از موارد فوق

ب) روش آموزش صحت قرائت (پایه‌های دوم و سوم راهنمایی):

- آموزش طرز تلفظ صحیح حروف ث، ح، ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، غ، و

ج) روش آموزش احکام تجویدی:

- صفات استعلاء، استعلا، قلقله، غُثّه

- احکام تنوین و نون ساکنه

- احکام میم ساکنه

- احکام تفخیم و ترقیق راء

- احکام تغلیظ و ترقیق لام لفظ جلاله (الله)

- اقسام مَدّ

- رموز وقف

فصل سوم: روش تدریس کلمات و آیات قرآن کریم

- بخش خوانی، کلمه خوانی، ساده خوانی

- آهنگین خوانی، ترتیل خوانی، تحقیق خوانی

- فرد خوانی، گروه خوانی، جمع خوانی

- اختلاف قرائات و اسامی قراء شیعه

- استفاده از نوار

- ویژگی های رسم الخط قرآن و انواع آن مانند رسم الخط ایرانی، مصری، هندی و ترکی

- ویژگی های رسم الخط آموزشی

- تهیه طرح درس برای تدریس هریک از موارد فوق

فصل چهارم: تقویت توانایی درک معنای آیات قرآن و روش تدریس آن

- ضرورت آموزش درک معنای آیات قرآن کریم

- روش آموزش درک معنای آیات قرآن براساس لغات آشنا و کثیرالاستعمال قرآن

- مروری بر آیات و عبارات ساده و کثیرالاستعمال قرآن

فصل پنجم: مروری بر موضوعات و روش های مختلف آموزش قرآن:

- آموزش روخوانی قرآن یا استفاده از سوادآموزی فارسی

- آموزش مفاهیم قرآن با استفاده از ادبیات فارسی و عربی

- آموزش مفاهیم و معارف قرآن با استفاده از شعر، تصویر و داستان گویی

- آموزش قرائت قرآن با تأکید بر آموزش قواعد قرائت

- آموزش قرائت قرآن با تأکید بر مهارت های عملی و استفاده از نوارهای آموزشی قرائت ترتیل و تحقیق

(جدولسرفص/تربیتعمل-۶)

- روش‌های مختلف حفظ قرآن کریم و ویژگی‌های هریک

فصل ششم: روش‌های ارزش‌یابی از پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان باتوجه به:

۱- حیطه‌های شناختی، مهارتی و عاطفی.

۲- دستورالعمل نحوه نمره‌دهی وزارت آموزش و پرورش

تذکر: سرفصل‌های ارائه شده با برنامه و کتاب آموزش قرآن فعلی دوره راهنمایی و کتاب تکمیلی آن تطابق دارد. بدیهی است برنامه جدید آموزش قرآن کریم که باتوجه به اهداف جدید در دست تهیه و تدوین می‌باشد، سرفصل‌های مناسب خود را خواهد داشت.

عنوان درس: روش تدریس و تحلیل محتوای کتاب‌های عربی دوره راهنمایی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف‌های آموزش:

۱- آشنا شدن با ساختار برنامه درسی کتاب‌های عربی دوره راهنمایی

۲- آشنا شدن با روش‌های تحلیل محتوای کتاب‌های عربی و ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی

۳- آشنایی با روش‌های تدریس مؤثر برای کتاب‌های عربی دوره راهنمایی و به‌کارگیری عملی این روش‌ها

۴- کسب مهارت لازم برای طراحی، تدوین و اجرای روش تدریس عربی

سرفصل‌های درس:

۱- کلیات (معرفی هدف‌های درس و ضرورت روش تدریس و تحلیل محتوای کتاب‌های عربی راهنمایی)

۲- معرفی فلسفه، ساختار و چارچوب برنامه درسی عربی و تعیین جایگاه آن در میان سایر درس‌ها.

۳- معرفی هدف‌های کلی آموزش درس روش تدریس و تحلیل محتوای کتاب‌های عربی راهنمایی

۴- بررسی ارتباط افقی و عمودی محتوای کتاب موردنظر با کتاب‌های دینی و قرآن در همان پایه.

۵- معرفی شیوه‌های تدریس بخش‌های: متون، قواعد و تمارین.

۶- بررسی شیوه‌های تقسیم کتاب‌های عربی به اجزای کوچک‌تر درسی و متناسب با ساعات تدریس (طرح

درس) و اجرای چند مورد در کلاس.

۷- معرفی شیوه بهره‌گیری از ابزارهای کمک آموزشی مناسب برای تدریس عربی.

۸- نقد و بررسی کلی کتاب‌های راهنمای معلم (راهنمای تدریس) عربی دوره راهنمایی.

۹- ارائه شیوه‌های ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی (شفاهی-کتبی).

نکاتی مهمی که باید در اجرای این درس مورد توجه قرار گیرند:

۱- دانشجو معلمان در طول ترم باید فعال باشند.

۲- کلیه فعالیت‌های یاددهی و یادگیری در کلاس به شیوه آموزشی/کارگاهی انجام شود.

۳- ارزش‌یابی از درس دربرگیرنده فعالیت‌های گروهی و فردی دانشجومعلمان باشد.

۴- دانشجو معلمان ملزم به ارائه چند مورد طرح درس و اجرای عملی آن در کلاس باشند و در کلاس به

نقد و بررسی آن‌ها پرداخته شود.

عنوان درس: تفسیر قرآن کریم (۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

۱- آشنایی بیشتر با تفسیر برخی از موضوعات قرآن کریم و تقویت توانایی پژوهش در موضوعات قرآنی

(تفسیر موضوعی)

۲- مروری بر مباحث اخلاق و تربیت نفس در قرآن کریم

اول: سوره مؤمنون

ضمن تفسیر سوره‌ای می‌توان تفسیر موضوعی مطالب زیر را نیز مورد بررسی قرار داد

الف- فلاح و خسران انسان از دیدگاه قرآن کریم، مقایسه‌ای بین سوره عصر و آیات اول سوره مؤمنون (۱) تا

(۱۱) و نیز آیات ۱۹ تا ۳۵ سوره معارج، (ایمان و عمل صالح دو عامل فلاح و رستگاری)

تذکره: در این باره در المیزان در ذیل آیات زیر بحث شده است:

(انعام / ۲۱-۳۲)، (یونس / ۹۴-۱۰۳)، (هود / ۱۶-۲۴)، (کهف / ۱۰۳-۱۰۸)، (زمر / ۱۱-۳۰)، (شوری /

۲۷-۵۰) و (عصر / ۱-۳)

ب- طرح جامع و متعادل قرآن کریم درباره مسئله عفاف اجتماعی و برخورد صحیح با مسائل غربی

(آیات ۵ تا ۷)

تذکره: در این باره مباحث المیزان در ذیل آیات (بقره / ۲۱۳ و ۲۲۱)، (نساء / ۲-۶ و ۲۳-۲۸)، (مائده /

۵۶-۶۴) و (نور / ۲۷-۳۲) آمده است.

ج- دقت در تاریخ انبیاء علیهم‌السلام و سیر شریعت‌های الهی در قرآن کریم (آیات ۲۴-۵۰)

تذکره: در این باره به سوره‌های اعراف، هود، انبیاء، شعرا و... می‌توان مراجعه نمود.

د- مسئله رجعت (آیات ۹۹-۱۰۰)

دوم: سوره حجرات

در خلال تفسیر سوره به موضوعات زیر برخورد می‌شود که مناسب است به صورت تفسیر موضوعی مورد

بحث قرار گیرد.

الف- اخلاق در قرآن در این قسمت با توجه به آیات این سوره وظایف اخلاقی مؤمنان نسبت به یکدیگر

بیان می‌شود.

توضیح: می‌توان وظایف اخلاقی مؤمنان را با توجه به آیات قرآن کریم به دو دسته تقسیم کرد:

۱- برخی از این وظایف درباره رفتار مؤمن با همه افراد جامعه است، نه خاص مؤمنان با تقوا؛ مانند حسن خلق، انصاف، مروت، عفو، وفای به عهد، ادای امانت که حتی در معاشرت با غیرمسلمانان نیز باید رعایت شود.

۲- برخی از این وظایف درباره چگونگی رفتار و معاشرت مؤمنان با یکدیگر است. در سوره مبارکه حجرات این‌گونه وظایف مورد بحث قرار گرفته است.

ضمن بیان این دسته‌بندی، وظایف مؤمنان نسبت به یکدیگر در خلال تفسیر سوره حجرات تبیین می‌شود.
ب- توجه به حقوق انسانی، برقراری امتیاز تقوا به عنوان تنها امتیاز برتری انسان‌ها نسبت به یکدیگر و القاء هرگونه امتیاز قومی، نژادی، طبقاتی و...

تذکر:

روش تدریس مطلوب در این دو درس این است که مطالب به صورت تفسیر سوره‌ای ارائه گردد و بررسی‌های لازم در واژه‌ها، اصطلاحات و آیات شریفه همراه با نظرات مفسران بیان شود. ضمناً توجه به دو نکته زیر ضروری است.

۱- خط محوری سوره و موضوع اصلی آن حتی المقدور به دست آمده و تبیین شود.

۲- ارتباط موضوعات و آیات سوره و نحوه چینش آن‌ها مورد توجه قرار گیرد. به عنوان مثال در سوره مؤمنون گویا زندگی دنیا، به عنوان مدرسه‌ای معرفی می‌شود که انسان در آن هم‌چون دانش‌آموزی، در حال گذراندن دوره‌های آموزشی و آزمایشی است. قرآن کریم ایمان و عمل صالح را دو عامل اصلی فلاح و رستگاری انسان می‌داند که نتیجه آن دست‌یابی به فردوس اعلی است.

هم‌چنین قرآن کریم نحوه ورود انسان به این دوران آموزشی را مورد بحث قرار می‌دهد، سپس به بیان آفرینش هفت آسمان به عنوان مرکز فرماندهی و تدارکاتی برای اهل زمین و امکانات زمین (ویژگی‌های این مدرسه و کلاس درس) می‌پردازد و پس از آن بر ارسال پیامبران که معلمان این مدرسه هستند تأکید می‌کند و تشویق و تنبیه در این دوره را بیان می‌دارد و نیز سیری مختصر از تاریخ انبیاء و شرافت‌های الهی را به دست می‌دهد. از این رو می‌توان این سوره را «تشریح مدرسه و کلاس زندگی دنیا» دانست.

عنوان درس: تفسیر قرآن کریم (۳)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تفسیر قرآن کریم (۳)

هدف:

۱- تقویت توانایی انجام تفسیر موضوعی

۲- آشنایی بیشتر با پاره‌ای از معارف قرآن کریم

اول: سوره اسراء

در این سوره موضوعات زیر مطرح شده که ضمن تفسیر سوره می‌تواند به صورت موضوعی نیز با مراجعه به تفاسیر مورد بررسی قرار گیرد.

الف- معراج رسول اکرم با توجه به آیات ۱-۱۸ سوره نجم

ب- اوامر و نواهی قرآن کریم در این سوره، خصوصاً درباره مباحث اجتماعی و مقایسه‌ای با آیات ۱۴۸ تا ۱۵۳ سوره انعام

ج- پرونده اعمال و تعبیر از آن به طائر (کیفیت تنظیم پرونده اعمال، کیفیت ارائه آن در قیامت و...)

آیات سوره‌های (اسراء / ۹-۲۲)، (مؤمنون / ۵۵-۵۷)، (جاثیه / ۲۰-۳۷)، (حاقه / ۱۳-۳۷) و... مورد توجه قرار گیرد.

د- شیطان و راه‌های وسوسه و نفوذ وی و شیوه‌های مقابله با آن

آیات (آل عمران / ۱۴۹-۱۵۵)، (ابراهیم / ۱۹-۳۲)، (اسری / ۵۶-۶۵)، (انفال / ۴۱-۵۴)، (فصلت / ۲۶-۳۹)، (کهف / ۵۰) و...

دوم: سوره واقعه

در این سوره نیز با توجه به مطالب زیر می‌توان علاوه بر تفسیر سوره‌ای به تفسیر موضوعی این مباحث پرداخت.

الف- حادثه قیامت و ماجرای پایان یافتن حیات در زمین و تعطیل شدن مدرسه دنیا (مرحله برپایی) و نیز

برپاشدن صحنه حساب و کتاب و زنده شدن همگانی و حضور در پیشگاه پروردگار (مرحله رسیدگی به پرونده اعمال)

در این باره به آیات (یس / ۴۹-۵۹)، (زمر / ۶۷ تا آخر) و سوره قیامت و... مراجعه شود.

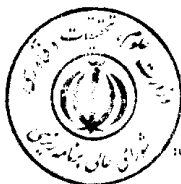
ب- بررسی گروه‌های سه گانه مردم (اصحاب شمال، اصحاب یمین و سابقون) در موضوعات و مراحل زیر:

- در آخرت

- تفاوت رتبه‌ها در بهشت

- وضعیت سه دسته در هنگام مرگ (آیات آخر سوره واقعه)

- ویژگی‌های هریک در دنیا (آیه ۳۲ سوره فاطر)

(سوره مبارکه بلد) و (سوره مؤمنون / ۵۷ تا ۶۱) خط‌مشی این سه گروه را روشن می‌کند...

تذکره:

دلایل انتخاب سوره‌های منتخب برای تفسیر ۳ و ۴ کارشناسی ناپیوسته به شرح زیر است:

۱- مطالب چهار سوره منتخب با بندهای ۵ و ۶ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۵ اهداف حیطة شناختی بند اول و هفتم حیطة مهارت‌های عملی و بندهای اول، دوم و چهارم و ششم و هشتم و نهم اهداف حیطة عاطفی درس دینی دوره راهنمایی ارتباط مستقیم دارد.

۲- مطالب چهار سوره منتخب با موضوعات درس دینی دوره راهنمایی در بخش توحید و نفی شرک (سوره اسراء، نبوت، معاد، برنامه‌های سیاسی، اجتماعی و تربیتی اسلام (سوره حجرات)، احکام و عبادات (نماز، نماز شب)، معجزات (سوره مؤمنون) - سیر تاریخ انبیاء (سوره مؤمنون)، آشنایی با مسجدالاقصی، مسجدالحرام (سوره اسراء)، مبنای دوستی، حقوق دوستان (حجرات)، امانت‌داری (مؤمنون)، پرهیز از گناهان (سوره اسراء) دعا (آخر سوره مؤمنون) وحدت ادیان الهی (آیه ۵۲ مؤمنون)، بنی اسرائیل و قدس (اسراء) کاملاً هماهنگی دارد.

۳- سوره‌های منتخب از میان سوره‌های درس تفسیر تخصصی دوره کارشناسی الهیات گرایش قرآن و حدیث انتخاب شده است تا برای علاقه‌مندان ادامه تحصیل از این جهت نیز مفید باشد.

عنوان درس: منطق (۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مباحث حجت، اقسام آن به ویژه قیاس و اقسام آن.

سرفصل‌ها:

حجت یا استدلال: اقسام حجت (۱- قیاس ۲- استقراء ۳- تمثیل).

۱- قیاس

اقسام قیاس از جهت ماده و صورت آن:

۱- قیاس اقترانی:

الف) قیاس اقترانی حملی: حدود و تعریف آن، قواعد عمومی قیاس اقترانی، اشکال چهارگانه و احکام آن.

برهان به طریق خلف، دلیل افتراض، رد.

ب) قیاس اقترانی شرطی: حدود و تعریف و اقسام آن:

۱- تألیفی از متصلات

۲- تألیفی از منفصلات

۳- تألیفی از متصله و منفصله

۴- تألیفی از حملیه و متصله

۵- تألیفی از حملیه و منفصله.

۲- قیاس استثنایی:

تعریف و حدود آن، حکم اتصالی، حکم انفصالی، لواحق قیاس: الف) قیاس ضمیر ب) قیاس مرکب:

تعریف و اقسام آن: ۱- قیاس خلف ۲- قیاس مساوات.

۲- استقراء

تعریف و اقسام آن، شبهه مستعصیه، حل شبهه.

۳- تمثیل:

تعریف و ارکان آن، ارزش علمی تمثیل.

عنوان درس: مبادی فقه و اصول

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مقدمات، مبادی و اصطلاحات علم فقه و اصول.

سرفصل‌ها:

بخش اول:

- ۱- شناختی از مبادی علم، تعریف اصول فقه، موضع اصول فقه: الف) کتاب ب) سنت ج) اجماع د) دلیل عقلی. فایده اصول فقه، منفعت اصول فقه، آغاز نگارش اصول در شیعه، فهرست ابواب و فصول اصول، مباحث الفاظ، اقسام وضع الفاظ برای معانی، حقیقت و مجاز، نشانه‌های حقیقت و مجاز: الف) تبادل ب) عدم صحت سلب. اصول پنجگانه لفظ و تعارض آن‌ها، اصول لفظیه، ترادف و اشتراک، صحیح و اعم، مشتق.
- ۲- توضیح اصطلاحات اصولی از بخش مبادی خصوصی اصول به انتخاب استاد.

بخش دوم:

- ۱- تعریف فقه، حکم شرعی، تکلیفی و وضعی، اقسام حکم تکلیفی، نمونه‌هایی از حکم وضعی، موضوع علم فقه، فایده علم فقه، نگارش فقه در شیعه.
- ۲- توضیح اصطلاحات مربوط به عبادات، طهارت، صلوٰه، زکوة، خمس، حج، صوم، جهاد، امریه معروف و نهی از منکر.

تذکر:

- مباحث مربوط به تاریخ اجمالی فقه، فهرست ابواب کتب فقهی به عنوان تکلیف از دانشجویان خواسته شود.
- توضیح -** اصطلاحات مربوط به بند ۲ از بخش دوم را استاد به انتخاب خود از بخش مبادی خصوصی فقه به صورت مدون ارائه خواهد داد.

عنوان درس: فقه و احکام (۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

- ۱- آشنایی با احکام فقهی موردنیاز در حیطه امور عبادی، خانواده و برخی امور اجتماعی
- ۲- توانایی پاسخ‌گویی به مسائل شرعی دانش‌آموزان دوره‌های راهنمایی و متوسطه، مراجعه به کتاب‌های

معتبر

سرفصل‌ها:

- ۱- تقلید: نحوه‌ی تعیین مرجع، تقلید در فروع دین، تقلید از اعلی، عدول از تقلید
- ۲- تطهیر: نجاسات، مطهرات، وضو، غسل، تیمم، احکام تیمم با توجه به آیه تیمم
- ۳- نماز: قبله، مقدار لازم ستر برای مرد و زن، مکان نمازگزار، ارکان نماز، نیت، تکبیر، الاحرام، قرائت، واجبات قرائت، رکوع، سجود، تشهد، سلام، شکیات، نماز جماعت، شرایط امام، نماز مسافر، شرایط قصر، مبطلات نماز
- ۴- احکام خانواده: محرمیت، نظر، تماس بدنی با نامحرم، پوشش و زینت، شرایط انتخاب همسر، عقد و نکاح، شرایط، اذن ولی، موانع، وظایف همسری، حقوق زوجین، نکاح موقت
- ۵- احکام اجتماعی: معاملات باطل، ربا، مسائل مربوط به پول و بهره بانکی، مسائل مربوط به سرگرمی‌ها و

بازی‌ها و موسیقی

فعالیت عملی:

- لازم است مدرس این درس با ارجاع دانشجویان به کتاب‌های معتبر احکام، شیوه استفاده از منابع و نحوه مراجعه به منابع فتوایی را به دانشجویان بیاموزد.
- استفاده از رساله نوین و کتب دیگر جهت تبیین فلسفه احکام توصیه می‌شود.
- لازم است اصول عملی از جمله قاعده نفی و ضرر و جرح در وضو و تیمم، قاعده استصحاب در وضو، قاعده فراغ و تجاوز و بنابر اکثر در شکیات و... برای دانشجویان بیان شود.

عنوان درس: علم اخلاق

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با کلیات علم اخلاق و شناخت فضایل و رذایل اخلاقی نفس به وجه کلی

سرفصل‌ها:

- ۱- کلیات موضوع علم اخلاق و تعریف آن
 - ۲- غرض و فایده علم اخلاق، احکام اخلاقی و ویژگی‌های آن
 - ۳- ملاک و معیار فعل اخلاقی
 - ۴- تجرد و بقای نفس (اصالت روح در مقابل بدن)، لذت و الم نفس، نفس و قوای نفسانی (تطبیق قوا و مراتب نفسانی بر طبق اصطلاح علم اخلاق با آن‌چه از مراتب نفسانی در قرآن آمده است).
 - ۵- حقیقت خیر و سعادت
 - ۶- فضایل و رذایل هریک از قوای نفس.
- اهم فضایل:** ایمان و یقین، تفکر و تذکر، اخلاص، حب به خدا، خوف و رجا، کرامت و عزت نفس، تقوا، غیرت، صبر، شجاعت
- اهم رذایل:** ریا و نفاق، غفلت، کبر و عجب، حب نفس، شک و وسواس
- ۷- تأثیر تربیت در اخلاق، انحطاط اخلاقی در جهان معاصر و ضرورت توجه به سازندگی اخلاقی

عنوان درس: اخلاق در سیره معصومین (ع)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با اخلاق در سیره معصومین علیهم السلام

سرفصل‌ها:

- تحلیل معنای سیره و سبک‌های مختلف در رفتار و روش زندگی، سیره معصومین علیهم السلام و استمرار
- سنت نبوی (نقش امامان علیهم السلام در تعلیم، تعمیم و تطبیق سنت نبوی)
- اصول ملغی در نزد معصومین علیهم السلام (عذر، تجاوز، انظلام و استرحام، استخدام وسیله نامشروع و...)
- اصول پذیرفته شده در نزد معصومین علیهم السلام (سادگی در زندگی و دوری از ارباب و جباریت، نصیحت یا خاوص «سخن، پرهیز از تکلف، نرمش در مسائل شخصی و صلابت در مسائل اصولی، صراحت و صداقت در سیاست)
- روش تبلیغی امامان علیهم السلام و مسئله تقیه،
- ویژگی‌های شخصی و فردی معصومین علیهم السلام (عبادت، دعا و مناجات، جاذبه‌ها و دافعه‌ها، تعلیم و تربیت افراد شایسته و زبده)، سلوک با خانواده، معاشرت با مردم، رفتار با حاکمان

عنوان درس: کلام اسلامی (۱)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با برخی مباحث در کلام اسلامی.

سرفصل‌ها:

افعال باری تعالی

۱- عالم خلق و امر، غیب و شهادت

تفاوت دو عالم، نحوه‌ی ارتباط غیب و شهادت

۲- ملائکه: نقش ملائکه در عالم هستی، مراتب ملائکه، نسبت افعال آن‌ها با خداوند

۳- قضا و قدر: مراتب علم و فعل حق تعالی (الواح قضا و قدر)

عرش، کرسی، قلم و...

انواع قضا و سنن الهی

۴- نظام احسن: حکمت خداوند و نظام احسن

اتقان صنع

غایتمندی در فعل حق

۵- حل شبهات پیرامون حکمت خداوند و نظام احسن

۱- وجود شر در عالم و زندگی انسان‌ها

۲- خلقت شیطان

۳- چگونگی هدفدار بودن خداوند در فعل

عنوان درس: کلام اسلامی (۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با برخی از مباحث در کلام اسلامی.

سرفصل‌ها:

نبوت و امامت

۱- حقیقت دین

۲- نسبت عقل و دین، عقل و ایمان

۳- اسلام و مقتضیات زمان، اجتهاد و خاتمیت

۴- فوائد و ثمرات دینداری

۵- نقش دین در تدبیر دنیا

۶- دین و ادیان (مسئله وحدت و کثرت در دین)

۷- بررسی بعضی سؤال‌ها و شبهه‌ها پیرامون نبوت و امامت

علت ظهور پیامبران در سرزمین‌های خاص

انحصار یا عدم انحصار عصمت در پیامبران و امامان

عصمت پیامبران و موارد به ظاهر نقیض در قرآن

علم غیب و زندگی عادی پیامبران

آینده‌ی جهان و پایان تاریخ و مهدویت

آثار عقیده به ظهور حضرت مهدی (عج)

عنوان درس: فلسفه اسلامی (۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مسائل اصلی فلسفه اسلامی

سرفصل‌ها:

- کلیات مباحث وجود (مرحله اول کتاب بداية الحکمة)
- انقسام وجود به ذهنی و خارجی (مرحله دوم کتاب بداية الحکمة)
- مواد قضایا: وجوب، امکان و امتناع (مرحله چهارم کتاب بداية الحکمة)
- مباحث ماهیت و احکام آن (مرحله پنجم کتاب بداية الحکمة)

عنوان درس: فلسفه اسلامی (۳)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فلسفه اسلامی (۲)

هدف: آشنایی با مسائل اصلی فلسفه اسلامی

سر فصل‌ها:

- مقولات عشر (مرحله ششم کتاب بداية الحکمة، دو فصل اول)
- مباحث علت و معلول (مرحله هفتم کتاب بداية الحکمة)
- مباحث علم و عالم و معلوم (مرحله یازدهم کتاب بداية الحکمة، فصل‌های ۱، ۲، ۳، ۷، ۸، ۹)
- مباحث مربوط به واجب تعالی (مرحله دوازدهم کتاب بداية الحکمة، فصل‌های اول تا نهم)

عنوان درس: تاریخ کلام و فلسفه اسلامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فلسفه اسلامی (۲)

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته در یک نیمسال تحصیلی (۳۲ ساعت)

هدف: پس از پایان این درس انتظار می‌رود دانشجو معلمان با مکاتب کلامی و فلسفی در تاریخ تفکر اسلامی

آشنایی پیدا کنند.

سرفصل‌های دروس

فصل اول: ظهور مذاهب کلامی

منبع و منشأ مباحث کلامی، خوارج، شیعه، معتزله، اشاعره

فصل دوم: مذهب کلامی معتزله

ظهور معتزله در قرن دوم هجری، وجه تسمیه معتزله، عقاید اصلی معتزله (اعتقاد به حدوث کلام الهی، انکار

رؤیت خداوند، انکار سؤال و جواب قبر، انکار کرام‌الکاتبین، انکار صفات الهی، مسئله وعد و وعید، انکار کرامات

اولیا، انکار معراج پیامبر، منزلت بین منزلتین)

فصل سوم: آشنایی با بعضی از بزرگان معتزله

واصل بن عطا، ابوالهذیل علاف، نظام، شبر بن معتمر، جاحظ، جبایی، ابوهاشم

فصل چهارم: مذهب کلامی اشاعره

معرفی ابوالحسن اشعری و داعیه اصلی او، عقاید اشاعره (حدوث و قدم قرآن، انکار حسن و قبح عقلی،

نظریه کسب، رؤیت خداوند، آفرینش عالم، شفاعت، خلافت)

فصل پنجم: مذهب کلامی شیعه

نقش امامان شیعه در مباحث کلامی و شاگردان برجسته آنها مثل هشام بن حکم - ابابصیر -

ابان بن تغلب و...

فصل ششم: مذاهب دیگر کلامی

اسماعیلیه، طحاویه، ماتریدی، ظاهریه، اخوان الصفا

فصل هفتم: فیلسوفان مشایی و مخالفان آنها

کندی و شاگردان او، فارابی، ابوالحسن عامری، ابن سینا، غزالی، فخر رازی

فصل هشتم: فلسفه در مغرب اسلامی

ابن خرم قرطبی، ابن باجه، ابن طفیل، ابن رشد

فصل نهم: تداوم فلسفه در شرق اسلامی

شهاب الدین سهروردی، احیای حکمت ایران باستان، مشرق انوار، غربت غربی، خواجه نصیرالدین طوسی و

احیاء فلسفه استدلالی

فصل دهم: مکتب شیراز

صدرالدین دشتکی، جلال الدین دوانی، غیاث الدین منصور

فصل یازدهم: مکتب اصفهان و سبزوار و تهران و قم

میرداماد، میرفندرسکی و شاگردان او، ملاصدرای شیرازی و شاگردان او (آقا علی نوری، ملا عبدالله زنوزی،

آقا علی مدرس زنوزی، آقا محمد بیدآبادی، محقق سبزواری، علامه طباطبایی)

عنوان درس: تاریخ فلسفه غرب

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فلسفه اسلامی (۲)

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته در یک نیمسال تحصیلی (۳۲ ساعت)

هدف: پس از پایان این درس انتظار می‌رود دانشجوی معلمان با سیر تفکر فلسفی در اروپا و مغرب زمین آشنا شوند و دیدگاهی اجمالی در این زمینه به دست آورند.

سرفصل‌های دروس

فصل اول: کلیات

ارتباط فلسفه با تاریخ آن، آغاز تفکر فلسفی، یونان، مهد تفکر فلسفی

فصل دوم: نخستین فیلسوفان یونان

تالس، آناکسیمندر، آناکسیمنس، هراکلیتوس، پارمنیدس، دیموکریتوس، آناکساگورس، زنون، سوفسطائیان (پروتاگوراس، گریاس)

فصل سوم: یونان متأخر

سقراط، افلاطون، ارسطو، رواقیان، اپیکوریان، نوافلاطونیان

فصل چهارم: قرون وسطی

فلسفه و مسیحیت، متون مقدس مسیحیان، ایمان و عقل در تکوین کلیسای مسیحی، فلسفه اگوستینوس (مسئله شناخت، خداوند، خلقت و زمان، نظریه اخلاق، مسئله شرور)، فلسفه طوماس آکوئینی (عقل و ایمان، شناخت و نفس، مسئله وجود خداوند).

فصل پنجم: عصر جدید

راسیونالیسم (دکارت، اسپینوزا، لایب نیتس)

تجربی مذهبیان (لاک، بارکلی، هیوم)

فصل ششم: عصر روشن‌اندیشی

کانت و نقادی سه‌گانه

فصل هفتم: عصر رومانتیسم و ایده‌آلیسم

فیخته، شلینگ، هگل

فصل هشتم: فلسفه معاصر

پدیدارشناسی پراگماتیسم، فلسفه تحلیلی، فلسفه‌های اگزیستانس

عنوان درس: کلیات عرفان اسلامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مباحث اصلی عرفان اسلامی

سرفصل‌های دروس:

فصل اول: کلیات

تصوف و عرفان، تعریف تصوف، تفاوت تصوف و عرفان، شریعت و طریقت و حقیقت، عرفان اصیل و

ریشه‌های آن در زندگی پیامبر و ائمه اطهار و اصحاب آن‌ها، زمینه‌های تصوف و عرفان

فصل دوم: عناصر و اصول عرفان

- مقایسه عرفان و دیگر طرق تفکر، شهود، ریاضت، وحدت، فنا، عشق و حبه.

فصل سوم: موضوع عرفان و مبادی آن

فصل چهارم: نسبت دین و عرفان

فصل پنجم: تفاوت عرفان عملی و تأثیر عرفان عملی در تکامل معنوی

فصل ششم: شرح برخی اصطلاحات عرفانی

- هویت و حقیقه الحقایق، احدیت و عماء، واحدیت و الهیت و اعیان ثابته، صفات جمال و جلال، مقام جمع،

مقام طرق، صحو و محو، محبوب و محب، مجذوب سالک و سالک مجذوب.

فصل هفتم: مراتب مظاهر

- خطرات خمسه:

۱- عالم غیب مطلق

۲- عالم جبروت

۳- عالم ملکوت

۴- عالم ملک و ناسوت

عنوان درس: آشنایی با ادیان الهی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با ادیان بزرگ و شناخته شده آسمانی، سیر تاریخی، عقاید و متون دینی آنان.

سرفصل‌ها:

الف - دین زرتشتی:

سابقه و شرایط تاریخی، زرتشت و تعلیمات او، متون مقدس دین زرتشتی (گات‌ها و اوستا)، اصول اعتقادی

دین زرتشت، اعمال و مناسک (آئین) زرتشتی، اصول اخلاقی دین زرتشت، امید نهائی در دین زرتشت

ب - یهودیت:

سابقه و شرایط تاریخی (اوضاع اجتماعی و فکری مصر و خاورمیانه و پیامبران الهی پیش از یهودیت)،

موسی (ع) چهره شاخص دین یهودی (سازمان‌دهنده پرستش یهوه)، متون مقدس دین یهود (تلمود و عهد

عتیق)، دوران‌های پیش از اسارت و تبعید قوم یهود و پس از آن، تعلیمات دین یهود، اعمال و مناسک (آئین)

یهودی، ایده انتظار ظهور مسیح (ع)، آداب و آئین اصلی یهودیان ایران.

ج - مسیحیت:

سابقه و شرایط تاریخی (محیط فکری فلسطین و روم پیش از آغاز مسیحیت)، ظهور مسیح (ع) و زندگی او،

متون مقدس مسیحیت (کتاب مقدس: عهد عتیق و عهد جدید)، اناجیل اربعه (چگونگی نگارش و میزان اصالت

و انتساب آن)، عقاید و تعلیمات مسیحیت (مسئله تثلیث و تجسد خدا در عیسی و رستگاری)، رجعت عیسی

(ع)، آداب و آئین مسیحیت، فرقه‌های مسیحی (ارتدوکس، کاتولیک و پروتستان)، آداب و آئین اصلی

مسیحیان ایران.

د - بررسی تطبیقی اصول و مبانی مسیحی، یهودی و زرتشتی و آئین آن‌ها با اسلام

عنوان درس: کلام جدید

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلام اسلامی (۲)

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته در یک نیمسال تحصیلی (۳۲ ساعت)

هدف: آشنایی با برخی مباحث مهم در کلام جدید.

سرفصل‌های دروس

فصل اول: کلیات

معنای کلام جدید و فلسفه دین، الهیات طبیعی، نسبت کلام جدید با فلسفه، بررسی تعاریف مختلف درباره دین.

فصل دوم: اعتقاد به خدا

معقول بودن اعتقاد به خدا، دلایل و براهین اعتقاد به خدا (برهان وجودی، برهان وجوب و امکان، برهان اخلاقی، دلایل عدم اعتقاد به خدا (نظریه جامعه‌شناسی دین، نظریه فروید درباره دین، تحدی علم جدید).

فصل سوم: مسئله شر

شر و عدل الهی، شر و قدرت مطلق الهی

فصل چهارم: جبر و اختیار

علم مطلق و قدرت مطلق خداوند و اختیار انسان، اعتقاد به خدا و اخلاق

فصل پنجم: دین و زبان دینی

نظریه‌های مختلف درباره زبان دینی (نظریه تمثیل، زبان نمادین در قضایای دین، نظریه زبان حقیقی، شناخت یا عدم شناخت زبان دین، نظریه بازی زبانی)
مسئله تحقق‌پذیری یا ابطال‌پذیری قضایای دینی

فصل ششم: وحدت یا کثرت‌انگاری در ادیان

نظریه وحدت‌گویی ادیان در فریتیهوف شوان و رنه گنون - نظریه کثرت‌انگاری در ادیان، مبانی فلسفی وحدت‌انگاری و کثرت‌انگاری ادیان

فصل هفتم: دین و معرفت دینی

ارتباط دین با معرفت دینی، نقد نظریه نسبی بودن معرفت دینی

فصل هشتم: علم و دین

آیا علم و دین با هم سازگارند، آیا دو مقوله کاملاً متمایزند، آیا دین و علم مکمل‌اند.

عنوان درس: کاربرد نرم افزارهای رایانه‌ای در آموزش قرآن، دینی و قرآن

دوره: کارشناسی

تعداد واحد: ۲ واحد

۱ واحد نظری (معادل یک ساعت در هفته)

۱ واحد کارگاهی (معادل سه ساعت در هفته)

جمع ساعات: ۴ ساعت در هفته

پیش‌نیازها:

۱- طراحی، تولید و کاربرد مواد آموزشی

۲- آشنایی با کامپیوتر و کاربردهای آن (مبانی)

هدف آموزشی:

دانشجویان در پایان این درس ضمن آشنایی با انواع نرم افزارهای رایانه‌ای در تدریس، روش‌های دسترسی به منابع تولید و عرضه، طبقه‌بندی، انتخاب و کاربرد آن‌ها را به منظور افزایش کیفیت و کارایی تدریس دروس تخصصی رشته تحصیلی خود فرا می‌گیرند.

سرفصل‌های درس:

فصل اول: کلیات

۱- مقدمه

۲- رسانه‌های آموزشی و طبقه‌بندی آن‌ها

- سخت افزارها

- نرم افزارها

۳- تعریف و توضیح نرم افزارهای آموزشی

۴- مزایای استفاده هدفمند از نرم افزارهای آموزشی در فرایند یاددهی-یادگیری

۵- طبقه‌بندی نرم افزارهای آموزشی

- نرم افزارهای آموزشی غیر رایانه‌ای

- نرم افزارهای آموزشی رایانه‌ای

- مقایسه‌ی مزایای کاربردی نرم افزارهای رایانه‌ای و غیر رایانه‌ای در تدریس

فصل دوم: بهره‌برداری از نرم افزارهای رایانه‌ای

- تعریف و توضیح درباردهی و بهره‌برداری و بهره‌گسترده

- آشنایی با قابلیت‌های و بهره‌برداری

- کاربرد بهره‌برداری در آموزش

- بهره‌گسترده و ساختار آن

- آشنایی با قابلیت‌های نرم افزاری بهره‌گسترده

- کاربرد بهره‌گسترده در آموزش

کار عملی

- دانشجویان زیر نظر استاد درس یک پروژه عملی قابل قبول را متناسب با سرفصل (فصل دوم) تهیه و ارائه می‌کنند.

فصل سوم: نرم افزارهای آموزشی رایانه‌ای شامل:

- ۱- نرم افزارهای سیستم Windows, NC, Dos با تأکید بر نرم افزارهای برتر.
- ۲- نرم افزارهای کاربردی مانند: Office, Excel, Access, Foxpro, Quattropro, ...
- ۳- ویرس‌یاب‌ها تحت Windows مانند: Pccillin, Scan, Toolkit
- ۴- نرم افزارهای آموزشی موضوعی رشته تخصصی (برای هر درس) شامل:

- انواع نرم افزارهای موضوعی موجود بر روی دیسک‌ها

چند رسانه‌ای‌ها (Multimedia)

- انواع نرم افزارهای موضوعی موجود بر روی CD ها

۵- معیارهای ارزیابی و گزینش نرم افزارهای آموزشی رایانه‌ای

- تناسب محتوای نرم افزار با اهداف آموزشی برنامه و درس

- سهولت بهره‌برداری از نرم افزار

- امکان پشتیبانی نرم افزار از سوی تولیدکننده

- اعتبار علمی نرم افزار

- دارا بودن شرایط فنی، هنری و تصویری مناسب

- به هنگام بودن محتوای علمی و آموزشی نرم افزار

- امکان بهره‌برداری به وسیله سیستم‌های سخت‌افزاری موجود نهاد آموزشی

- امکان تعامل (ضبط و پی‌گیری پیشرفت دانش‌آموزان و...)

- امکان استفاده از نتایج ارزش‌یابی‌های اولیه به عمل آمده از نرم افزار به منظور شناخت و بازخورد

مناسب (مرغوبیت علمی نرم افزار).

- رعایت اصول و قوانین آموزش و یادگیری در تولید نرم افزار (روانشناسی یادگیری).

۶- کار عملی:

الف- بررسی و جست‌وجوی منابع تولید و عرضه نرم افزارهای آموزشی رایانه‌ای رشته‌ی تخصصی

(فعالیت میدانی) و تهیه گزارش مستند به همراه بروشورها و سایر اسناد.

ب- جمع‌آوری اطلاعات لازم و تهیه فهرست و طبقه‌بندی نرم افزارهای قابل استفاده متناسب با

موضوعات درسی رشته تحصیلی تخصصی و آشنایی با روش‌های بهره‌برداری از آن‌ها (پروژه)

فصل چهارم: معرفی و بهره‌برداری آموزشی از بانک‌ها و شبکه‌های مهم اطلاع‌رسانی:

۱- بانک‌های اطلاعاتی:

- بانک‌های اطلاعاتی و انواع آن

- نحوه استفاده عملی و جستجو در بانک‌های اطلاعاتی موجود: WDE, Cdss, Eric

۲- شبکه‌های اطلاع‌رسانی داخلی:

- آشنایی با بعضی شبکه‌های اطلاع‌رسانی داخلی مانند:

البرز، ندا، گنجینه، دانش، آمار، صبا، پژوهشکده و...

کار عملی

- نحوه بهره‌برداری آموزشی و تخصصی از شبکه‌های داخلی و ارائه یک کار عملی در این زمینه (پروژه

عملی)

۳- شبکه‌های اطلاع‌رسانی بین‌المللی:

- آشنایی با شبکه‌های Internet, intranet, Web.

- چگونگی بهره‌برداری عملی از شبکه‌های بین‌المللی و نحوه دسترسی و شرایط استفاده از اطلاعات آموزشی و تخصصی آن‌ها از طریق امکانات مختلف رایانه‌ای. FTP, Telnet, Usenet, E-mail, Gopher.

کار عملی

- تهیه و ارائه یک برنامه‌ی نرم‌افزار نمونه آموزشی رایانه‌ای منتخب و برگرفته از شبکه‌ها و بانک‌های مختلف اطلاعاتی قابل دسترس مرتبط با موضوعات رشته تحصیلی تخصصی به کلاس درس و استاد (پروژه‌ی عملی)

امکانات لازم:

تجهیزات سخت‌افزاری موردنیاز

دستگاه کامپیوتر پنتیوم حداقل با سرعت ۱۲۰ MHZ و حافظه ۳۲MB و حداقل ۱/۲GB هارد مجهز به کارت صوتی و CD

تجهیزات نرم‌افزاری موردنیاز

- نرم‌افزارهای سیستمی (سیستم عامل Win98 و بالاتر)
- نرم‌افزارهای کاربردی Internet Explorer, Netscape, Ms office و...
- نرم‌افزار تخصصی هر رشته
- نرم‌افزارهای بانک‌های اطلاعاتی از جمله WDE, CDSS, ERIC

عنوان درس: طراحی و مطالعه مسائل یادگیری و آموزش

تعداد واحد: (۱ واحد نظری، ۲ واحد عملی)

ساعات: (۴+۱) جمعاً ۵ ساعت در هفته

پیش‌نیاز: روش تحقیق در علوم تربیتی

هدف کلی: در پایان این درس از دانشجو معلمان انتظار می‌رود:

- ۱- با فرایند طراحی و مطالعه یک مسئله یادگیری و آموزشی آشنا گردند.
- ۲- باتوجه به نیازهای رشته‌ی تخصصی خود برای حل یک مسئله یادگیری و آموزشی طرحی تهیه کند.
- ۳- طرح انتخاب شده را اجرا و گزارش کند.

سرفصل‌های درس:

فصل اول: کلیات

- ۱- طرح مطالعاتی* در مسائل یادگیری و آموزش
- ۲- انواع طرح‌های مطالعاتی (تحقیقاتی، عملیاتی)
- ۲- تفاوت‌ها و شباهت‌های پژوهش و پایان‌نامه با طرح‌های مطالعاتی
- ۴- نقش و اهمیت انجام طرح‌های مطالعاتی در فعالیت‌های یادگیری و آموزش

فصل دوم: مراحل طراحی طرح‌های مطالعاتی

- ۱- انتخاب مسئله متناسب با رشته‌ی تحصیلی دانشجو معلمان مرتبط با نیازهای آموزشی و پرورشی
- ۲- بیان مسئله و تحلیل موضوع مورد مطالعه
- ۳- تعیین هدف‌های کلی و هدف‌های ویژه
- ۴- بیان اهمیت و ضرورت انجام طرح مطالعاتی
- ۵- بیان پرسش‌های اساسی در طرح مطالعاتی
- ۶- بررسی پیشینه طرح‌های مطالعاتی مرتبط با موضوع مورد مطالعه
- ۷- تعیین چگونگی گردش عملیات

*- طرح مطالعاتی، فعالیت اجرایی و نظام‌یافته‌ای است که به منظور پاسخ‌گویی به یک نیاز آموزشی-پرورشی یا حل یک مسئله یادگیری و آموزش از سوی دانشجو-معلمان انتخاب شده و با نظارت، راهنمایی و ارزش‌یابی استاد مربوطه به اجرا درمی‌آید.
(جدول سرفصل/تربیت‌معلم-۶)

- ۸- پیش‌بینی داده‌های موردنیاز
- ۹- پیش‌بینی منابع و روش‌های جمع‌آوری داده‌های موردنیاز
- ۱۰- تعیین چگونگی گردش عملیات
- ۱۱- پیش‌بینی ابزارهای لازم گردآوری داده‌های موردنیاز
- ۱۲- پیش‌بینی امکانات و تجهیزات موردنیاز برای اجرای طرح مطالعاتی
- ۱۳- پیش‌بینی روش‌های توصیف، تحلیل داده‌ها و نتیجه‌گیری از آنها

فصل سوم: مرحله‌ی اجرای طرح مطالعاتی

- ۱- تعامل دانشجو-معلم با مدرس درس مربوطه درمورد چگونگی انجام طرح مطالعاتی
- ۲- شروع عملیات اجرای طرح مطالعاتی
- ۳- نظارت مدرس مربوطه در مراحل مختلف اجرای طرح مطالعاتی و ارائه‌ی بازخوردهای مناسب به دانشجو

۴- ارائه‌ی گزارش نهایی به‌صورت مکتوب جهت اعمال راهکارهای آموزشی و پژوهشی

۵- ارزش‌یابی نهایی طرح مطالعاتی توسط مدرس مربوطه

عنوان درس: آشنایی با فرهنگ و تمدن اسلامی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

۱- نقش اسلام در تأسیس یک تمدن و عوامل شکوفایی و افول تمدن اسلامی.

۲- آشنایی با عناصر فرهنگ و تمدن اسلامی.

۳- توجه به ضرورت و عوامل تجدید حیات تمدن اسلامی.

سرفصل‌ها:

۱- کلیاتی درباره فرهنگ و تمدن

- تعریف تمدن و فرهنگ

- مقصود از تمدن اسلامی

۲- عناصر و عوامل تمدن‌ساز دین اسلام:

- در قرآن کریم

- در سنت و سیره‌ی پیامبر(ص)

- در سنت و سیره‌ی معصومین(ص)

۳- عناصر اصلی فرهنگ و تمدن اسلامی

الف) علم:

- قرآن و سنت سرچشمه علم

- فراگیر شدن دانش نزد مسلمین

- نمونه‌هایی از ابتکارهای مسلمین در رشته‌های علمی: ریاضیات، فیزیک، جغرافیا و...

- معارف عقلی: فلسفه و کلام، بعضی از نظرات ابداعی مسلمین

- نظام علمی و دانشگاهی

ب) هنر و ادبیات:

شعر، قصه‌نویسی و سایر موارد

- نقاشی و خط

- معماری

- هنرهای دستی

ج) نظام اداری و کشورداری

د) آداب و رسوم زندگی

ه) تأثیر فرهنگ و تمدن اسلامی در فرهنگ و تمدن غرب

و) وجوه تمایز و اشتراک تمدن اسلامی با تمدن غرب

ز) عوامل افول تمدن اسلامی

ح) تجدید حیات تمدن اسلامی

عنوان درس: معارف اسلامی در ادب فارسی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی هرچه بیشتر دانشجویان با آموزه‌های عرفانی، اخلاقی و اجتماعی در قلمرو ادبیات فارسی و استفاده از آن‌ها در تبیین معارف اسلامی

سرفصل‌ها:

۱- مقدمه:

- جایگاه معارف اسلامی در ادبیات فارسی

- استفاده از ذخایر ادبی و هنری در تعلیم و تربیت دینی

۲- مباحث اصلی

معرفت به خدا: عشق و محبت به خدا، توحید و مراتب آن، ایمان و مراتب آن (ایمان قلبی، قولی و

عملی)

- خودشناسی: مقام خلیفه‌اللهی انسان، تجلی حق در آیینه وجود انسان، تزکیه و تهذیب نفس

- معاد و بازگشت انسان به سوی خدا

- اخلاق فردی و اجتماعی: فضائل و رذائل اخلاقی، سلوک فردی و اجتماعی...

- انبیاء و امامان صلوات‌اله علیهم در ادبیات و محبت به آن‌ها

- قرآن کریم و نحوه بهره‌گیری از این کتاب اسمانی در نظم و نثر فارسی

- مباحث کلامی در ادب فارسی مانند جبر و اختیار، قضا و قدر و...

عنوان درس: زبان عربی (۵) (تجزیه و ترکیب)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: عربی (۴)

هدف: به کار بستن قواعد صرف و نحو در متون مختلف و فهم معانی آن

سرفصل:

* تجزیه و ترکیب آیات قرآن

* تجزیه و ترکیب احادیث شریفه

* تجزیه و ترکیب عبارت‌های نهج البلاغه

* تجزیه و ترکیب اشعار و متون جدید

و تمرین و ممارست در قواعد خواند شده از طریق تجزیه و ترکیب

منابع اصلی:

- اعراب القرآن، الدرویش، ۱۰ جلدی، انتشارات دار ابن کثیر، بیروت.

منابع فرعی:

- راهنمای تجزیه و ترکیب عربی، عیسی متقی‌زاده، انتشارات مدرسه.

عنوان درس: تمرین صرف و نحو عربی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی

پیش‌نیاز: زبان عربی (۴) (صرف و نحو)

هدف: تطبیق آموخته‌ها و ایجاد مهارت در تشخیص موارد خوانده شده

سرفصل:

۱- تجزیه و اعراب آیات قرآن مجید

۲- اعراب بعضی از خطب و نامه‌ها و کلمات قصار نهج البلاغه

۳- اعراب بعضی از ادعیه معتبر

۴- اعراب اشعار حکمی

۵- اعراب امثال

فصل چهارم

منابع

جدول مشخصات منابع دروس اختصاصی دوره‌ی کارشناسی ناپیوسته تربیت معلم رشته آموزش دینی - عربی سال تحصیلی ۸۰-۷۹

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۱	زبان عربی (۳) صرف و نحو	۲	نظری	۳۲	اصلی فرعی فرعی	- میادى العربیه، ۴ جلد، رشید شرتوتی ۱- جامع‌الدروس العربیه، ۳ جلد، مصطفی الفلایینی ۲- الطریقه‌الجدیده من دروس دارالعلوم العربیه، ۳ جلد، علامه نجفی ۳- المنهاج فی القواعد والأعراب، الانطاکی	اسماعیلیان، تهران ناصرخسرو، تهران دارالعلوم العربیه، انقلاب، بهار، شماره ۸۲ مکتبه دارالشرق، بیروت
۲	زبان عربی (۴) صرف و نحو	۲	نظری	۳۲	اصلی فرعی فرعی	- میادى العربیه، ۴ جلد، رشید شرتوتی ۱- جامع‌الدروس العربیه، ۳ جلد، مصطفی الفلایینی ۲- الطریقه‌الجدیده من دروس دارالعلوم العربیه، ۳ جلد، علامه نجفی ۳- المنهاج فی القواعد والأعراب، الانطاکی	اسماعیلیان، تهران ناصرخسرو، تهران دارالعلوم العربیه، انقلاب، بهار، شماره ۸۲ مکتبه دارالشرق، بیروت
۳	متون عربی (۳)	۲	نظری	۳۲	اصلی اصلی اصلی اصلی اصلی اصلی اصلی اصلی اصلی اصلی اصلی فرعی فرعی فرعی فرعی	دواوین و آثار شعراء ادیبان، کتب تاریخ ادبیات عرب و تاریخ اسلامی از قبیل: ۱- الغدیر، ۱۱ جلد، علامه امینی ۲- آداب‌الطف «شعراءالحسین(ع)»، ۱۰ جلد، جواد شبر ۳- جملہ خطب العرب فی عصورالعربیه الزاهره، احمد زکی صفوت ۴- مقاتل‌الطالیین، ابوالفرج اصفهانی، ترجمه رسولی محلاتی ۵- المجانی‌الحدیثه، فؤاد افزام البستانی، جلد ۱ و ۲ ۶- نسمة‌السحر بذکر من تشیع و شعر، ۳ جلد، ضیاء‌الدین یوسف الیمینی الصنعانی ۷- ماشیات کیمت و سایر دواوین شعرائ این دوره ۸- کتاب‌های مختلف تاریخ ادبیات عربی ۹- تاریخ‌الادب‌العربی فی ضوء‌المنهج الاسلامی، محمود البستانی ۱۰- نهج‌البلاغه ۱۱- صحیفه سجاده ۱۲- مفاتیح‌الجنان ۱- تاریخ‌الادب‌العربی، ۶ جلد، عمر فروخ ۲- المقصد‌الفرید‌الاندلسی، ۷ جلد، ابن عبدربه ۳- الحيوان، جاحظ ۴- الموجز فی‌الادب‌العربی، حنا‌الفاخوری	دارالمرتضی، بیروت دارالمرتضی، بیروت المکتبه‌العربییه، بیروت، لبنان صدوق دارالشرق، بیروت دارالمورخ العربی، بیروت، لبنان مجمع‌البحوث الاسلامیه، مشهد دارالمعلم للملایین دار احیاء‌التراث‌العربی، بیروت دار احیاء‌التراث‌العربی، بیروت دارالجیل، بیروت

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۴	متون عربی (۴)	۱	عملی	۳۲	اصلی	دوآیین و آثار شعرا، ادیبان، کتب تاریخ ادبیات عرب و تاریخ اسلامی از قبیل: ۱- الفدیر، ۱۱ جلد، علامه امینی ۲- أدب الطف «شعراءالحسين(ع)»، ۱۰ جلد، جواد شُیر ۳- مقاتل الطالبيين، ابوالفرج اصفهانی، ترجمه رسولی محلاتی ۴- الاغانی، ابوالفرج اصفهانی ۵- نسمة السحر بذكر من تشیع و شعر، ۳ جلد، ضیاءالدین یوسف الیمنی الصنعانی ۶- المجانی الحدیث، فؤاد أفرام البستانی، جلد ۱ و ۲ ۷- تاریخ الادب العربی فی ضوء المنهج الاسلامی، محمود البستانی ۸- دوآیین و کتب منتشر شده از شاعران و ادیبان عصر مورد نظر به همراه کتابهای تاریخ ادبیات عربی که به بررسی عصر عباسی تا زمان حاضر پرداخته است. ۱- تاریخ الادب العربی، شوقی ضیف، جلد ۳ تا ۱ ۲- الموجز فی الادب العربی، حنا الفخوری	دارالکتاب العربی، بیروت دارالمرقزی، بیروت صدوق دارالفکر، بیروت دارالمورخ العربی، بیروت، لبنان دارالمشرق، بیروت مجمع البحوث الاسلامیه، مشهد دارالمعارف، مصر دارالجیل، بیروت
۵	علوم بلاغی (۱)	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- البلاغة الواضحة، علی الجارم ۲- تهذیب البلاغه، دکتر هادی الفضلی ۱- جواهر البلاغه، احمد الهاشمی ۲- علوم البلاغه، المراغی ۳- البلاغة فی نونها الجدید، بکری شیخ امین	بشت، تهران المجمع العلمی الاسلامی، تهران دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم دارالعلم للملایین، بیروت
۶	علوم بلاغی (۲)	۱	عملی	۳۲	اصلی	۱- البلاغة الواضحة، علی الجارم ۲- تهذیب البلاغه، دکتر هادی الفضلی ۱- جواهر البلاغه، احمد الهاشمی ۲- علوم البلاغه، المراغی ۳- البلاغة فی نونها الجدید، بکری شیخ امین ۴- المختصر، سعدالدین تفتازانی	بشت، تهران المجمع العلمی الاسلامی، تهران دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم دارالعلم للملایین، بیروت افست، قم

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۷	روش تدریس و تحلیل محتوای کتابهای درسی تعلیمات دینی راهنمایی	۲	نظری و عملی	۴۸	اصلی و فرعی	کتابهای درس دینی سه پایه تحصیلی دوره راهنمایی کتاب معلم (راهنمای تدریس)	شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران
۸	روش تدریس و تحلیل محتوای کتابهای قرآن دوره راهنمایی	۲	نظری و عملی	۴۸	اصلی و فرعی	۱- کتابهای درس قرآن سه پایه تحصیلی دوره راهنمایی ۲- روش تدریس روخوانی قرآن کریم، علی حبیبی ۳- حلیۃ القرآن، ۲ جلد، سیدمحسن موسوی بده ۴- فرهنگ قرآن، آموزش ترجمه و تفسیر، ۳ جلد، هاشم هاشمزاده هریسی ۵- آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن، ۲ جلد، مسعود وکیل ۱- شربالیهان فی علم القرآن، سرهنگ حسن بیگلری ۲- تاریخ قرآن، حجة الاسلام دکتر محمدباقر حجتی ۳- تفسیر نمونه، آیتا... ناصر مکارم شیرازی و همکاران ۴- تفسیر المیزان، علامه طباطبائی، مترجم سید محمدباقر موسوی همدانی ۵- کتاب معلم (راهنمای تدریس)، آموزش قرآن پایه اول ابتدایی، ابوالفضل انوشه پور و... ۶- نوارهای کاست آموزش «روخوانی و روان خوانی»، بهروز یاری گل ۷- نوارهای کاست درسی قرآن دوره ابتدایی و راهنمایی ۸- نوارهای ویدیویی آموزش تجوید قرآن کریم، سیدمحسن موسوی	شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران سازمان تبلیغات اسلامی سازمان تبلیغات اسلامی امین مؤسسه مهد قرآن سنایی دفتر نشر فرهنگ اسلامی دارالکتب الاسلامیه، تهران دفتر انتشارات اسلامی، حوزه علمیه قم شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران سازمان تبلیغات اسلامی دفتر تکنولوژی آموزشی دارتحفیف القرآن الکریم
۹	روش تدریس و تحلیل محتوای کتابهای عربی دوره راهنمایی	۲	نظری و عملی	۴۸	اصلی و فرعی	۱- کتابهای روش تدریس عربی دوره راهنمایی ۲- کتابهای عربی دوره راهنمایی	شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۱۰	تفسیر قرآن کریم (۲)	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- تفسیر المیزان، مرحوم علامه طباطبائی و ترجمه ی آن ۲- تفسیر نمونه، آیتا... مکارم شیرازی و همکاران ۳- تفسیر احسن الحدیث، سیدعلی اکبر قرشی ۱- مجمع البیان، مرحوم شیخ ابوعلی فضل بن حسن طبرسی ۲- تفسیر صافی، مرحوم فیض کاشانی	دفتر انتشارات اسلامی، قم دارالکتب الاسلامیه، تهران مرکز چاپ و نشر بنیاد بعثت، تهران داراحیاء التراث العربی، بیروت اسلامیه، تهران
۱۱	تفسیر قرآن کریم (۳)	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- تفسیر مجمع البیان، مرحوم شیخ ابوعلی فضل بن حسن طبرسی ۲- تفسیر المیزان، مرحوم علامه طباطبائی ۳- تفسیر احسن الحدیث، سیدعلی اکبر قرشی ۴- قاموس قرآن، سیدعلی اکبر قرشی ۱- تفسیر برهان، مرحوم سیدهاشم بحرانی ۲- تفسیر نورالثقلین، مرحوم عبدعلی بن جمعة الحویزی	داراحیاء التراث العربی، بیروت انتشارات اسلامی، قم مرکز چاپ و نشر بنیاد بعثت، تهران دارالکتب الاسلامیه، تهران تهران، ۱۳۳۴
۱۲	منطق (۱)	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- المنطق للشیخ محمد رضا مظفر ۱- شرح المنظومه، الحاج ملاهادی السبزواری (ره) ۲- منطق صوری، دکتر محمد رضا خوانساری ۳- الجوهر النضید، خواجه نصیرالدین طوسی، تنظیم از بیدار ۴- آموزش منطق، محسن غرویان ۵- شرح اشارات ابن سینا، دکتر حسن ملکشاهی	فیروزآبادی، قم دارالعلم دانشگاه تهران بیدار نصایح، قم، ۱۳۷۹ سروش
۱۳	مبایه فقه و اصول	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- مبایه فقه و اصول، دکتر علیرضا فیض ۱- آشنایی با علوم اسلامی (بخش فقه و اصول)، استاد شهید مرتضی مطهری ۲- اصول الفقه مظفر، ترجمه علیرضا هدایتی ۳- اصطلاحات الاصول و معظّم ابجائها، آیتا... حاج میرزا علی مشکینی ۴- معالم الاصول، شیخ حسن بن زین الدین، (شهید ثانی) ۵- علم اصول، آیتا... شهید سید محمد باقر صدر، ترجمه نصرالله... حکمت	دانشگاه تهران، ۱۳۶۲ صدرا حکمت دفتر نشر الهادی، قم، ۱۳۶۷ قم، ۱۳۷۷ امیرکبیر

(جدول سر فصل / اثر به متمم - ۶)

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۱۴	فقه و احکام (۲)	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- تحریر الوسیله، امام خمینی (ره) ۲- زبدة الاحکام، امام خمینی (ره) ۳- رساله‌های عملیه احکام ۴- احکام و روابط زن و مرد، مسعود مصصومی ۱- رساله نوین، تحریر الوسیله، امام خمینی، جلد ۱، ۲ و ۳، ترجمه و توضیح از عبدالکریم بی‌آزار شیرازی ۲- احکام خانواده، موگهی	انتشارات اسلامی حوزه علمیه قم اوفسیت مهر، قم - دفتر تبلیغات اسلامی مؤسسه انجام کتاب دفتر تبلیغات اسلامی
۱۵	علم اخلاق	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- جامع السعادات، محمد مهدی الترقی ۲- چهل حدیث، امام خمینی (ره) ۳- اوصاف الاشراف، خواجه نصیرالدین طوسی ۴- کاشی نو در اخلاق اسلامی و شئون حکمت عملی، ترجمه محمود ا. القاسمی ۱- معراج السعاده، ملا محمد تراقی، ترجمه جلال‌الدین مجتبی ۲- اخلاق از نظر همزیستی و ارزش‌های انسانی، محمد تقی فلسفی ۳- فی‌الاخلاق، آیة... مشکینی	مؤسسه مطبوعاتی اسماعیلیان، قم مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی انجمن اسلامی القدير، ۱۳۶۳ مؤسسه نشر و تحقیقات ذکر انتشارات رشیدی، بازار بین‌الحرمین مؤسسه نشر معارف اسلامی دفتر نشر الهادی
۱۶	اخلاق در سیره معصومین (ع)	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- سیره المصطفی، هاشم معروف حسنی ۲- ستن‌النبي (ص)، علامه طباطبائی، ترجمه و تحقیق به قلم محمد هادی فقهی ۳- سیری در سیره نبوی، استاد شهید مطهری ۴- سیری در سیره ائمه اطهار (ع)، استاد شهید مطهری ۵- زندگانی تحلیلی پیشوایان ما، ائمه دوازده‌گانه (ع)، عادل ادیب، ترجمه اسدالله... ۱- سیره نبوی، ۳ جلد، مصطفی دلشاده‌نهرانی ۲- اخلاق، محمد تقی فلسفی	حکمت اسلامی، ۱۳۵۴ صدرا صدرا دفتر نشر فرهنگ اسلامی وزارت ارشاد هیئت نشر معارف اسلامی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۱۷	کلام اسلامی (۱)	۲	نظری	۳۲	اصلی اصلی اصلی فرعی فرعی فرعی	۱- رسائل توحیدی، علامه طباطبائی، ترجمه و تحقیق علی شیروانی هرندي ۲- اصول فلسفه و روش رئالیسم، جلد پنجم، علامه طباطبائی ۳- مجموعه آثار استاد شهید مطهری، جلد ۴ ۴- محاضرات فی الالهيات، علامه جعفر سبحانی، تلخیص شیخ علی ربانی گلپایگانی ۱- درس های الهیات شفا، جلد ۳، استاد شهید مطهری ۲- عدل الهی، شهید مطهری ۳- باب حادی عشر، علامه حلی، شرح فاضل مقداد	الزهرا صدرا صدرا مؤسسه الامام الصادق حکمت صدرا
۱۸	کلام اسلامی (۲)	۲	نظری	۳۲	اصلی اصلی اصلی اصلی فرعی فرعی	۱- مجموعه آثار استاد شهید مطهری، جلد ۴ ۲- ولایت در قرآن، استاد جوادی آملی ۳- آموزش عقاید، استاد محمد تقی مصباح ۴- محاضرات فی الالهيات، علامه جعفر سبحانی، تلخیص شیخ علی ربانی گلپایگانی ۱- امام شناسی، علامه سید محمد حسین حسینی تهرانی ۲- کتاب نقد، جلد ۳ و ۴، (دین و دنیا)	صدرا مرکز نشر فرهنگی رجاء سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، ۱۳۷۲ مؤسسه الامام الصادق حکمت مؤسسه فرهنگی اندیشه معاصر، ۱۳۷۶
۱۹	فلسفه اسلامی (۲)	۲	نظری	۳۲	اصلی اصلی فرعی فرعی فرعی	۱- بدایة الحکمة، علامه طباطبائی ۲- شرح مختصر منظومه، جلد ۱ و ۲، استاد شهید مطهری ۱- اصول فلسفه و روش رئالیسم، علامه طباطبائی و استاد شهید مطهری ۲- شرح مبسوط منظومه، استاد شهید مطهری ۳- دروس فلسفه استاد محمد تقی مصباح	مؤسسه النشر الاسلامی التابعة للجامعة المدرسین، قم حکمت صدرا دفتر تبلیغات اسلامی
۲۰	فلسفه اسلامی (۳)	۲	نظری	۳۲	اصلی اصلی فرعی فرعی فرعی فرعی	۱- بدایة الحکمة، علامه طباطبائی ۲- شرح مختصر منظومه، جلد ۱ و ۲، استاد شهید مطهری ۱- اصول فلسفه و روش رئالیسم، جلد ۴ و ۵، علامه طباطبائی و استاد شهید مطهری ۲- درس های الهیات شفا، استاد شهید مطهری ۳- شرح مبسوط منظومه، استاد شهید مطهری ۴- دروس فلسفه، استاد محمد تقی مصباح	مؤسسه النشر الاسلامی التابعة للجامعة المدرسین، قم حکمت صدرا حکمت حکمت دفتر تبلیغات اسلامی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۲۱	تاریخ کلام و فلسفه اسلامی	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- فلسفه و کلام علوم اسلامی، استاد شهید مطهری ۲- تاریخ فلسفه اسلامی، هانری کرین ۳- تاریخ فلسفه در جهان اسلامی، حنا الفاخوری، خلیل الجر، عبدالمحمد آیتی ۴- تاریخ فلسفه در جهان اسلام، جلد ۱ و ۲، م.م. شریف ۱- ماجرای فکر فلسفی در جهان اسلامی، جلد ۱ و ۲، غلامحسین ابراهیمی دینانی ۲- نیایش فیلسوف، غلامحسین ابراهیم دینانی ۳- منطق و معرفت در نظر غزالی، غلامحسین ابراهیم دینانی ۴- فیلسوفان شیعه، عبدا... نعمه ۵- تاریخ فلاسفه ایران، دکتر علی اصغر حلبی	صدرا امیرکبیر علمی و فرهنگی، ۱۳۷۳ مرکز نشر دانشگاهی طرح نو، ۱۳۷۶ دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد، ۱۳۷۷ امیرکبیر سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی زوار
۲۲	تاریخ فلسفه غرب	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- سیر حکمت در اروپا، محمدعلی فروغی ۲- تاریخ فلسفه غرب، پرتز اندراسل، مترجم نجف دریابندری ۳- تاریخ فلسفه، فردریک چارلز کاپلستون، ترجمه جلال‌الدین مجتبیوی ۴- تاریخ فلسفه، ویل دورانت، دکتر کریم مجتهدی ۵- فلسفه در قرون وسطی، دکتر کریم مجتهدی ۶- نقد تفکر فلسفی غرب، اینن ویلستون، ترجمه احمد احمدی ۷- تاریخ فلسفه، امیل بریه، ترجمه علی مراد داودی ۱- فلاسفه تجریدی انگلستان، ویل دورانت، ترجمه منوچهر بزرگمهر ۲- مابعدالطبیعه، ژان وال، ترجمه دکتر یحیی مهدوی ۳- فلسفه عمومی یا مابعدالطبیعه، پل فولکیه، ترجمه دکتر یحیی مهدوی ۴- پدیدارشناسی و فلسفه‌های هست بودن، ژان وال ۵- روح فلسفه قرون وسطی، اینن ویلستون	زوار کتاب پرواز، ۱۳۷۳ مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۲ دانش، ۱۳۴۵ امیرکبیر حکمت، ۱۳۵۷ دانشگاه تهران علمی و فرهنگی و انجمن فلسفه ایران، ۱۳۵۷ خوارزمی دانشگاه تهران، ۱۳۴۷ خوارزمی انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۶

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۲۳	کلیات عرفان اسلامی	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- عرفان نظری، دکتر سیدیحیی یثربی ۲- فلسفه عرفان، دکتر سیدیحیی یثربی ۳- رساله سیر و سلوک منسوب به بحر العلوم، علامه محمدحسین حسینی تهرانی ۴- رساله لبالباب، علامه سیدمحمدحسین حسینی تهرانی ۵- شرح دعای جوشن کبیر، محقق سبزواری ۶- تاریخ تصوف در اسلام، دکتر قاسم غنی ۷- اصطلاحات الصوفیه، عبدالرزاق کاشانی، ترجمه و شرح از محمدعلی موده‌دلاری ۱- تحریر تمهید القواعد صائین الدین علی ابن محمد التزکیه، آیت... جوادی آملی ۲- کشف المحجوب، علی هجویری ۳- تذکره الاولیاء، فریدالدین عطار نیشابوری ۴- الانتشارات و التنبیها، ابن سینا، ترجمه و شرح حسن ملکشاھی ۵- مبانی عرفان و تصوف، ضیاءالدین سجادی ۶- نقد النصوص فی شرح نقش الفصوص، جامی	مؤلف مؤلف حکمت حکمت زوار سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، ۱۳۷۶ الزهراء (س)، ۱۳۷۲ زیان و فرهنگ ایران امیرکبیر سروش سمت انجمن فلسفه ایران
۲۴	آشنایی با ادیان الهی	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- ادیان زنده جهان، وایرته، ایوم، ترجمه و توضیح عبدالرحیم گواهی ۲- تاریخ جامع ادیان، جان ناس، ترجمه علی اکبر حکمت ۳- تاریخ و شناخت ادیان، جلد ۱ و ۲، دکتر علی شریفی ۱- مقارنه‌الادیان، احمد شیلی ۲- دنیای تو ۳- تاریخ تمدن، ویل دورانت، جلد ۳ تا ۶	دفتر نشر فرهنگ اسلامی شرکت انتشارات علمی و فرهنگی دفتر تدوین و تنظیم مجموعه آثار معلم نقش جهان، تهران، ۱۳۷۷ شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۲۵	کلام جدید	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- علم و دین، ایان باربور، ترجمه بهاءالدین خرمشاهی ۲- دین و تگرش نوین، والتر استیس، ترجمه احمد رضا جلیلی ۳- پویایی ایمان، پل تیلیخ، ترجمه حسین نوروزی ۴- علم پیشین الهی و اختیار انسان، محمد سعیدی ۵- تفکر دینی در قرن بیستم، جان مک کویری، ترجمه عباس شیخ زمانی و محمد رضایی ۶- تبیین پراهمین الیات خدا، آیتا... جوادی آملی ۱- شریعت در آینه معرفت، آیتا... جوادی آملی ۲- اصول فلسفه و روش رئالیسم، جلد پنجم، علامه طباطبایی ۳- عدل الهی، استاد شهید مطهری ۴- معرفت دینی نقدی بر نظریه قبض و بسط، صادق لاریجانی ۵- زبان دین، ابرعباس علی زمانی ۶- فرهنگ و دین، میرچا الیاده ۷- درآمدی بر فلسفه دین و کلام جدید، ابوالقاسم فنایی	سمت حکمت حکمت، تهران، ۱۳۷۵ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی مرکز نشر اسراء، قم مرکز نشر فرهنگی رجاء صدرا صدرا کتاب دفتر تبلیغات اسلامی طرح نو نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	نام نرم افزار	دفتر، مؤسسه، مرکز، شرکت، آدرس و تلفن
۲۶	کاربرد نرم افزار در آموزش دینی، قرآن و عربی	۴	نظری و عملی	۴۸	اصلی فرعی	CD- عربی اول راهنمایی ۱- اتصال از طریق فکس مودم و خط تلفن و نرم افزار ارتباطی نظیر Bcom, Term95, Telix به صورت شبانه روزی با شماره ۰۲۵۱-۷۲۳۴۱۱ به شبکه اطلاع رسانی نور (B.B.S) و بهره مندی از خدمات آن و تکمیل فرم اشتراک لازم است) ۲- جامع، تفاسیر شیعه ۳- الصلوة ۴- احکام (رساله ۱۰ مرجع معاصر) ۵- هدی ۶- نور (در علوم قرآن، حدیث، فقه، اصول، فلسفه، منطق، کلام، عرفان و...) ۷- مجمل (نگاهی اجمالی به دایرةالمعارف اسلامی) ۸- آموزش تجوید قرآن ۹- تبیین ۱۰- عترت ۱۱- حدیث آخر ۱۲- ایران ما www.IRIB.Com	دفتر تکنولوژی آموزشی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم انسانی، آدرس: قم - چهارراه شهدا، خیابان معلم صندوق پستی: ۳۷۱۸۵-۳۸۵۷ تلفن: ۰۲۵۱-۷۲۳۴۱۳ دورنویس: ۰۲۵۱-۷۲۳۴۱۴ مؤسسه فرهنگی یاسین رایانه محصول مشترکی از مؤسسه تحقیقاتی امام رضا(ع) و ستاد اقامه نماز مؤسسه تحقیقاتی امام رضا(ع)، ۸۹ و ۲۵۱۶۳۸۶ مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، قم، ۰۲۵۱-۷۲۳۴۱۳ و ۰۲۱۵-۷۲۳۴۱۶ شرکت کامپیوتری درخشان تکاپو، ۳۶۴۱۹۳ محمدرضا ستوده، اصفهان، ۰۳۱-۲۵۶۱۷۴ مؤسسه تحقیقاتی مرسلین مؤسسه تحقیقاتی امام رضا(ع) ۹ و ۲۵۱۶۳۸۶

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعات تدریس	نوع منبع	عنوان منبع و نام مؤلف	ناشر - محل نشر - تاریخ نشر - کد کتابها
۲۷	طراحی و مطالعه مسائل یادگیری و آموزش	۳	عملی	۹۶	اصلی	۱- چگونگی پژوهش کنیم، نیک مور، ترجمه فاطمه رها دوست ۲- روش های تحقیق در علوم انسانی با تأکید بر علوم تربیتی، دکتر عزت... بدرنادی و دکتر مریم سیف نراقی	سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، چاپ دوم، سال ۷۴.
۲۸	آشنایی با فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	نظری	۳۲	اصلی	۱- دانش مسلمین، محمدرضا حکیمی ۲- جوان مسلمان و دنیای جدید، دکتر حسین نصر، ترجمه مرتضی اسعدی ۳- خدمات متقابل ایران و اسلام، استاد شهید مطهری ۴- فرهنگ اسلام در اروپا، دکتر ریگنید هونکه، ترجمه مرتضی دهباشی ۱- کارنامه اسلام، دکتر عبدالحسین زورین کوب ۲- علم و تمدن در اسلام، دکتر حسن نصر، ترجمه احمد آرام ۳- تاریخ فتوحات اسلامی در اروپا، شکیب ارسلان، ترجمه علی دوانی ۴- تاریخ علوم عقلی در تمدن اسلامی، دکتر ذبیح... صفا ۵- ادبیات و تعهد در اسلام، محمدرضا حکیمی	دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۵ طرح نو، ۱۳۷۳ صدرا دفتر نشر فرهنگ اسلامی شرکت سهامی انتشار، ۱۳۴۸ اندیشه دفتر نشر فرهنگ اسلامی دانشگاه تهران دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۴۸
۲۸	معارف اسلامی در ادب فارسی	۲	نظری	۳۲	اصلی	- مثنوی معنوی مولوی، گلستان سعدی، گلشن راز شبستری، دیوان شعر: حافظ، عطار، نظامی، سنایی، اقبال، امام خمینی، اسرارالتوحید - سایر آثار نظم و نثر معتبر فارسی	
۲۹	زبان عربی (۵) (تجزیه و ترکیب)	۲	نظری	۳۲	اصلی	- اعراب القرآن، ۱۰ جلد، الدرویش - راهنمای تجزیه و ترکیب، حبیبی متقی زاده	دار ابن کثیر، بیروت مدرسه
۲۹	تمرین صرف و نحو				اصلی	۱- مبادی العربیة، جلد ۴، شرتونی ۲- مبادی العربیة، حمید محمدی ۳- معجم اعراب الفاظ القرآن ۴- نهج البلاغه ۵- کتاب های ادعیه ۱- اعراب القرآن، ۱۰ جلد، الدرویش ۲- اعراب ثلاثین آیهة من القرآن الکریم	اسماعیلیان، تهران دار ابن کثیر، بیروت اسماعیلیان، تهران

(جدول سر فصل / تریبتمعمل - ۶)

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۲

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه آزاد اسلامی

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
- ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها تا سقف کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۴۲ واحد است.
- ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
- ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبانی قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
- ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
- د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کایه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۴/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد تصحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا جاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۳

شماره ۷۳/۲۶۲۹

پیوست

بیت عالی

جمهوری اسلامی ایران
ارت فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضروری و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد
۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد)

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد
۶- دورههای دکتری Ph.D حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد میتواند اختصاص به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضروری، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره در جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی درمقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به درجه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

(امضاء)

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۳۱۹